

A landscape photograph of a river or canal. The water is calm, reflecting the sky and the surrounding vegetation. In the foreground, there are lily pads and tall grasses along the bank. In the background, a windmill is visible on the right, and a line of trees and a power line are on the left. The sky is filled with large, white clouds.

Kernrandzonevisie

De Heem

Woerden

21.07.2021

Kernrandzonevisie

De Heem

Woerden

Inhoud

1 Inleiding	5
2 Doelstellingen	6
3 Beleid	11
4 De kernwaarden	17
5 Kernrandzonevisie	22
6 Procedure	34

Bijlage 1: Omgevingsaspecten

Bijlage 2: Streekeigen erf

Bijlage 3: Quicksan Wet natuurbescherming

MEES ruimte & milieu
Postbus 854
2700 AW Zoetermeer
+31 (0)85 744 08 38
info@meesruimteenmilieu.nl

DAAD Architecten B.V.
Paltz 21
9411 PM Beilen
+31 (0)593 582 450
info@daad.nl

1. Inleiding:

Voor u ligt een boekwerk met daarin bevat de visie op de ontwikkeling van de locatie Veldwijk 8 te Woerden in een zogenaamde kernrandzonevisie. De kernrandzonevisie geeft de ruimtelijke kaders weer voor de toekomstige ontwikkelingen van deze locatie. Hierin is vastgelegd onder welke randvoorwaarden de ontwikkelingen mogelijk zijn en geeft aan hoe een bijdrage wordt geleverd aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit.

Kernrandzone

Kernrandzones zijn de randen van steden en dorpen. Ze vormen de overgang van stedelijk naar landelijk gebied en zijn in feite de voorkant van de kern. Beleidsmatig worden ze echter als 'achterkant' behandeld, waardoor een toekomstbeeld voor de zones als geheel meestal ontbreekt. Ze ogen daardoor vaak rommelig.

De kernrandzone maakt visueel vaak deel uit van het landelijk gebied, maar is wel van belang voor de kwaliteit van het leefmilieu van de kern. De verblijfskwaliteit van de kernrandzones zelf is laag en dreigt soms nog verder te verslechteren. De provincie ziet mogelijkheden om de kwaliteit van kernrandzones te vergroten. Daarom nodigt zij gemeenten uit om een gebiedsvisie voor deze zones te ontwikkelen. Zo kunnen de zones aantrekkelijker en bruikbaar worden voor bedrijven, bewoners en recreanten. Uitgangspunt daarbij is dat de ruimtelijke kwaliteit behouden blijft of versterkt wordt.

Locatie Veldwijk Woerden

Op deze locatie, ten oosten van Woerden, heeft het Leger des Heils momenteel tijdelijke huisvesting op een terrein dat in eigendom is van GroenWest. Op het terrein bevindt zich naast de tijdelijke units van het Leger des Heils ook enkele agrarische bebouwing die deels in gebruik is. In deze visie wordt er een permanente huisvesting voor het Leger des Heils gerealiseerd met een goede landschappelijke inpassing. De nieuwe huisvesting komt op de kavel dicht tegen de westelijke rand als permanente bebouwing. Hierdoor wordt de openheid van het landschap vergroot. Om dit mogelijk te maken dient het bestemmingsplan gewijzigd te worden. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om een rondweg aan te leggen aan de oostkant van Woerden. Vanwege de grote onzekerheid en lange procedures die hiervoor nodig zijn, is hiermee in deze visie geen rekening gehouden.

2. Doelstellingen

In deze ontwikkeling werken gemeente Woerden, corporatie GroenWest en het Leger des Heils nauw samen om een passende huisvesting voor de cliënten van de Heem te realiseren. De bestaande huisvesting voldoet niet meer en de vergunning tijdelijke units is verlopen per Oktober 2020.

Hoewel de kwaliteit van de huisvesting matig is blijkt de ruimtelijke opzet van vrijstaande eenheden in een rustige landelijke setting nabij Woerden een hele goede leefomgeving te zijn voor de cliënten. De doelstelling is om de voorziening van de Heem in een permanente setting te realiseren en daarmee voor de toekomst in stand te houden.

De Heem:

De Heem Heijcopperkade is een voorziening voor beschermd wonen en werken in een prikkelarme omgeving.

In dit rurale gebied bevindt zich een bescheiden woongemeenschap waar nu 24 bewoners worden geholpen rust en ritme te vinden in hun leven. In de toekomst zullen dit 25+5 bewoners zijn.

Alle bewoners hebben een eigen eenheid met daarin een woon-/slaapkamer en een badkamer.

Naast de cliëntenverblijven is er een hoofdgebouw met een centrale voorziening.

Hier komen bewoners (eventueel) samen om te eten, TV te kijken, biljarten, sporten of voor een gesprek. In het gebouw bevinden zich een keuken, bescheiden winkeltje, sportruimte, woonkamer en bewonerskantoor.

Bij herstel hoort ook het weer kunnen oppakken van

een dagritme en een zinvolle invulling van de dag. Op locatie is een werkplaats beschikbaar en is het mogelijk om gecoacht te worden bij het uitvoeren van kleine taken tot weer gedeeltelijk- of zelfs volledig betaalde werkzaamheden.

De locatie:

De locatie is gelegen ten oosten van Woerden en maakt onderdeel uit van het landelijke gebied. Het betreft een voormalig agrarisch erf waarvan een deel van de landerijen en de schuren zijn gekocht door GroenWest. Het woonhuis aan de Veldwijk is in particulier bezit.

De meeste schuren zijn niet meer in gebruik. Een klein deel wordt gebruikt door het Leger des Heils ten behoeve van dagbesteding.

Op de locatie spelen een aantal zaken:

- Noodzaak voor vervangende huisvesting voor het Leger des Heils. De ontheffing voor de huidige tijdelijke huisvesting is per Oktober 2020 afgelopen. Er is een permanente behoefte aan deze vorm van opvang in Nederland.
- Een lage ruimtelijke kwaliteit door leegstaande agrarische gebouwen en tijdelijke units die vol in het zicht staan (zonder landschappelijke inpassing).
- Het bestemmingsplan dient gewijzigd te worden om de gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken.

Waarom deze locatie:

De mensen die hier wonen hebben een een forse problematiek, ernstige verstandelijke beperkingen en hebben reeds veel hulpverleningstrajecten achter de rug. Zij zijn aangewezen op een prikkelarme omgeving. Een aantal plekken in Nederland moet deze opvang echter wel bieden.

Bij deze mensen is het ergens in hun leven misgegaan en zijn ze uitgevallen uit alle verschillende hulpverleningstrajecten en passen zij niet meer in de wijk/maatschappij doordat zij in een drukke omgeving excelleren en in een prikkelarme omgeving in rust kunnen werken aan ritme in hun leven.

Op deze plek is er ook geen overlast voor burens en de locatie is al geaccepteerd en geïntegreerd in de omgeving.

(Strategisch beleidsadviseur mw. Tideman)

locatie met eigendoms grens en mogelijke trace rondweg

8 bestaande entree weg naar de tijdelijke units

bestaande schuren

tijdelijke woonunits Leger des Heils

landschap tussen Cattenbroekerplas en Veldwijk 8

landschap ten oosten van Veldwijk 8

Veldwijk 8 wordt ten noorden begrenst door het spoor en een autoluw pad

10 de tijdelijk units zijn ondanks een rij bomen prominent aanwezig in het landschap

3. Beleid

Inleiding

Kernrandzones hebben een belangrijke positie gekregen in het provinciaal beleid. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het provinciaal beleid en de regels die de provincie stelt ten aanzien van kernrandzones. Ook wordt ingegaan op het gemeentelijk beleid voor het plangebied van deze kernrandzonevisie.

3.1 Provinciaal beleid

Het provinciaal beleid van de provincie Utrecht bestaat uit onder andere de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028, de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 en de Provinciale milieuverordening. Via haar ruimtelijke beleid draagt de provincie bij aan een kwalitatief hoogwaardige fysieke leefomgeving, waarin het ook in de toekomst plezierig wonen, werken en recreëren is. Het ruimtelijk beleid van de provincie is ingericht op basis van vier pijlers:

- duurzame leefomgeving;
- beschermen kwaliteiten;
- vitale dorpen en steden;
- dynamisch landelijk gebied.

De pijlers 'duurzame leefomgeving' en 'beschermen kwaliteiten' leggen de basis waarbinnen de ontwikkelingen in de 'vitale dorpen en steden' en het 'dynamisch landelijk gebied' plaats kunnen vinden. Het samenspel tussen deze pijlers leidt tot de volgende twee belangrijkste beleidsopgaven;

opgaven die nodig zijn om Utrecht aantrekkelijk te houden als vestigingsplaats:

- Accent op binnenstedelijke opgave
De provincie wil ten minste 2/3 van de woningbouwopgave binnenstedelijk realiseren. Verminderen van het overschot aan kantoren en winkelpanden en herstructurering van bedrijventerreinen, maken ook deel uit van de binnenstedelijke opgave.
- Behoud en versterken kwaliteit landelijk gebied.
De provincie Utrecht kent een aantrekkelijk landelijk gebied. Deze kwaliteit wil de provincie behouden en versterken, zowel voor het landelijk gebied zelf, als voor het stedelijk gebied. De binnenstedelijke opgave vraagt als contramal ook om een aantrekkelijk en bereikbaar landelijk gebied met hoge kwaliteit van landschap, natuur en recreatieve voorzieningen. De cultuurhistorische waarden van onder meer de linies, de buitenplaatsen en het agrarische landschap dragen bij aan een aantrekkelijk landelijk gebied.

Een instrument waarmee wij willen bijdragen aan het realiseren van de gewenste ruimtelijke aantrekkelijkheid van de provincie is de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Binnen de gehele provincie Utrecht gelden regels met betrekking tot experimenteerruimte, mobiliteitstoets, cultuurhistorische hoofdstructuur, landschap, aardkundige waarden, veengebied kwetsbaar voor oxidatie, beschermingszone drinkwaterwinning en vrijwaringszone versterking regionale waterkering. Een ruimtelijk besluit voor gronden binnen een

bepaald landschap dient bestemmingen en regels te bevatten die strekken ter bescherming van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten. De locatie Veldwijk valt onder het Groene Hart. Voor het Groene Hart zijn dit:

- openheid
- (veen)weidekarakter (incl. strokenverkaveling, lintbebouwing, etc.);
- landschappelijke diversiteit;
- rust & stilte.

Uit deze beschrijving komen twee typen landschappen naar voren:

- zones (rivierlinten, oude stroomruggen, Lekzone): lineaire landschappen met een meanderende rivier als basis. Rond de rivier heeft zich een beschut en intiem landschap ontwikkeld, met een mozaïek van gemengd grondgebruik, hoge bomen en bosschages, linten langs slingerende wegen en af en toe een dorp of stadje aan de rivier. De rivieren vormden van oudsher de grote transportaders door het landschap. Deze functie is veelvuldig uitgebouwd met moderne grootschalige infrastructuur (wegen, spoor, etc.), parallel aan de rivier. Van oudsher kennen de stroomruggen (relatief) meer dynamiek;
- velden (open polder, veen, droogmakerijen, waarden): vlakke, open landschappen met vergezichten tot aan de horizon. De open ruimte wordt bepaald door een tapijt van gras in een strokenverkaveling. Rechte sloten, wetingen, wegen, kades en dijken articuleren het vlak. Bebouwing ligt in rechte linten in de ruimte. Aan de horizon wordt de openheid begrensd

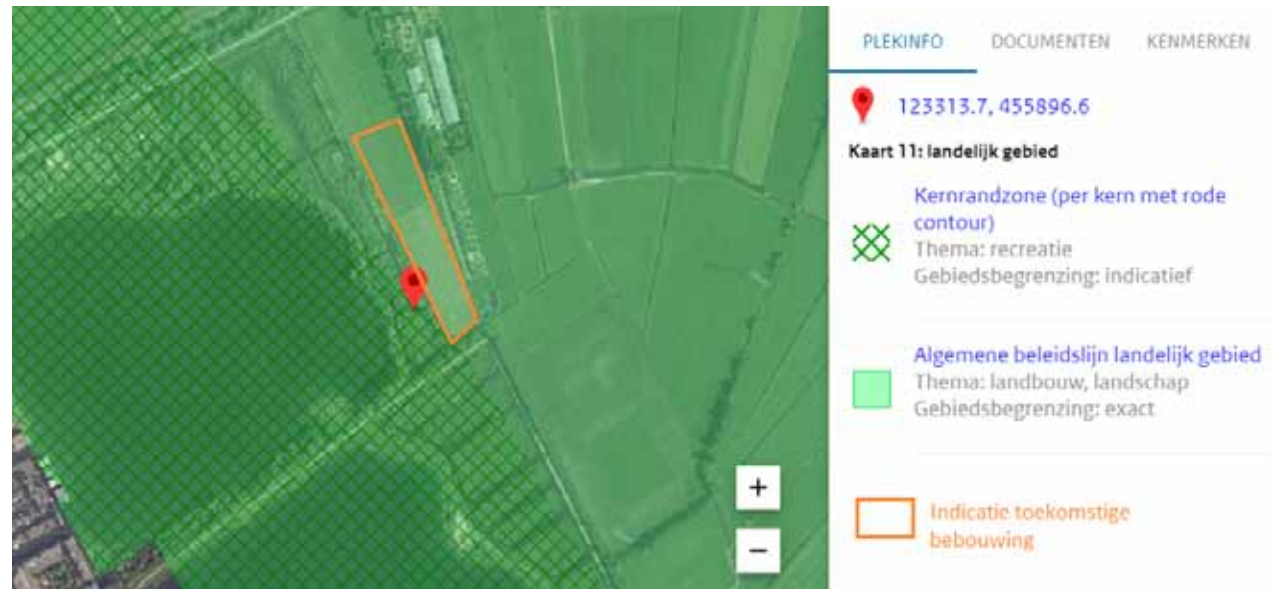
door randen van linten en opgaande beplanting. De velden stralen rust en stilte uit. Een deel van deze velden zijn als bijzondere agrarische cultuurlandschap aangemerkt.

Bij ontwikkelingen in het landschap van het Groene Hart staat het bevorderen van de diversiteit op het schaalniveau van de verschillende typen landschap centraal. Daarbij dienen de kernkwaliteiten gerespecteerd en benut te worden om de contrasten tussen de verschillende typen landschap te behouden. Enkel en alleen het accent leggen op rust en stilte doet geen recht aan het Groene Hart. Het waarborgen van rust vraagt ook het bieden van ruimte voor vormen van dynamiek. Daarbij ligt de focus op het vergroten van de contrasten in rust en dynamiek tussen de agrarische landschappen van de velden en de dynamische landschappen van de oude stroomruggen. We vragen dus zorgvuldig om te gaan met de open, lege ruimte en de dynamiek te concentreren in de 'zones'.

Daarnaast is de projectlocatie gelegen aan de rand van de in de structuurvisie opgenomen kernrandzone. Deze kernrandzone is indicatief aangegeven op de kaart, en kan dus een breder gebied omvatten. In de kernrandzone vinden meer of minder stedelijke activiteiten plaats. Ontwikkelingen in de kernrandzone die leiden tot verstedelijking dienen de ruimtelijke kwaliteit te versterken en verduurzamen, goed ruimtelijk en landschappelijk inpasbaar te zijn en omliggende functies niet te schaden.

Kernrandzone

De kernrandzone is het gedeelte van het landelijk gebied dat direct aansluit aan de 'rode contour'. Deze zone om de Utrechtse kernen is van grote waarde voor de leefbaarheid van de kern als uitloopgebied en door de hier aanwezige stedelijke functies. De kwaliteiten en mogelijkheden van de kernrandzones vragen om specifiek gemeentelijk beleid gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Als dit nodig is voor de realisatie van ruimtelijke kwaliteitsversterking kan met dit beleid ook nieuwe verstedelijking mogelijk worden gemaakt. De aard en omvang van deze verstedelijking dient in redelijke verhouding te staan tot deze gewenste kwaliteitsversterking. En de aard en omvang van de gehele ontwikkeling dient in redelijke verhouding te staan tot de kern waaromheen de betreffende kernrandzone gelegen is.

Uitsnede PRS, met indicatie toekomstige bebouwing

Regels uit verordening

De regels met betrekking tot ontwikkelingen in de kernrandzone staat verwoord in artikel 3.7 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening:

Artikel 3.7 Kernrandzone

1. Als 'Kernrandzone' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Landelijk gebied.

2. Een ruimtelijk besluit voor gronden die indicatief zijn aangewezen als 'Kernrandzone' kan ten behoeve van het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in de kernrandzone bestemmingen en regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- a. de verstedelijking gaat gepaard met versterking van de ruimtelijke kwaliteit die in een redelijke verhouding staat tot de aard en de omvang van de verstedelijking, tenzij de verstedelijking betrekking heeft op kernrandactiviteiten, en
- b. de verstedelijking is ruimtelijk en landschappelijk goed inpasbaar en wordt in aansluiting op stedelijk gebied gerealiseerd, of in samenhang met overige verstedelijkte structuur, en
- c. tijdige en duurzame realisatie van de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit is geborgd, en
- d. omliggende functies worden niet onevenredig geschaad.

3. De toelichting op een ruimtelijk besluit voor gronden waar toepassing wordt gegeven aan dit artikel bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt op welk gebied deze toepassing betrekking heeft en dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan; de ruimtelijke onderbouwing bevat voorts een beschrijving van de in het plangebied voorkomende ruimtelijke kwaliteit en de wijze

waarop met het versterken daarvan is omgegaan. Hierbij wordt aangegeven hoe de verstedelijking aansluit op de ruimtelijke en landschappelijke structuur. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de ruimtelijke onderbouwing.

Bij kwaliteitsversterking in de kernrandzone valt te denken aan prettige verblijfsmogelijkheden, goede verbindingen vanuit de kern, een landschappelijk zorgvuldige overgang tussen stedelijk gebied en het omliggende buitengebied en aan de mogelijkheid van 'ommetjes' in de kernrandzone. Dit kan gepaard gaan met de aanleg en het beheer van groen en recreatieve voorzieningen. Deze doelen kunnen eventueel worden gerealiseerd door verstedelijking in de vorm van bijvoorbeeld woningbouw of horeca toe te staan. De omvang hiervan kan variëren van bijvoorbeeld een enkele woning tot een klein woonbuurtje en is afhankelijk van (de aard en omvang van) het te realiseren doel, waarbij de toe te voegen verstedelijking in redelijke verhouding dient te staan tot het te bereiken doel.

Relatie met het project

In de Provinciale ruimtelijke structuurvisie (Prs) staat behoud en verbetering van ruimtelijke kwaliteit centraal. Kernrandzones zijn daarbij speerpunt: de randen van steden en dorpen, die de overgang vormen van stedelijk naar landelijk gebied. De provincie ziet mogelijkheden om de kwaliteit van kernrandzones te verbeteren, zodat ze blijvend aantrekkelijk en recreatief bruikbaar worden. Niet alleen voor recreërende bewoners uit de aangrenzende steden of dorpen, maar ook voor plaatselijke ondernemers. In de provinciale verordening staan regels met betrekking tot de uitwerking van een kernrandzone. Belangrijkste

is dat de verstedelijking gepaard gaat met de versterking van de ruimtelijke kwaliteit en dat deze goed landschappelijk inpasbaar is. In de volgende hoofdstukken van deze Kernrandzonevisie wordt ingegaan op de kwaliteiten van het gebied en hoe de gewenste verstedelijking een bijdrage levert aan het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit. Een ander punt is dat omliggende functies niet onevenredig geschaad mogen worden. In dat kader is een eerste toets aan de verschillende omgevingsaspecten uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn te vinden in hoofdstuk 6.

3.2 Gemeentelijk beleid

De gemeente Woerden heeft haar visie voor het jaar 2030 vastgesteld in de Ruimtelijke Structuurvisie Woerden 2009 – 2030. In 2022 bestaat Woerden 650 jaar. Het open veenweidegebied, de Oude Rijnzone met een meer besloten karakter, een levendig stadshart en de vele voorzieningen maken Woerden tot een prettige gemeente om te wonen, werken en verblijven. Deze kwaliteiten bepalen samen de ruimtelijke identiteit van de gemeente. Toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen dienen dan ook aan te sluiten bij de Woerdense identiteit. Het motto voor de Ruimtelijke Structuurvisie luidt 'respect voor historie, ruimte voor groei'.

Kernambities

Vijf kernambities staan centraal ten behoeve van de ontwikkelingsrichting van de Ruimtelijke Structuurvisie. Zij vormen de basis van datgene wat de gemeente Woerden wil bereiken in 2030. De volgende vijf kernambities zijn te onderscheiden:

1. Kwaliteiten Woerden verder ontwikkelen: De kwaliteiten van de gemeente Woerden bestaan uit een stedelijke kern met goede voorzieningen en een diversiteit aan woonmilieus, centraal gelegen in het Groene Hart. Een belangrijke opgave hierbij is het versterken van de stad-landrelaties.

2. Ruimtelijke en cultuurhistorische identiteit als uitgangspunt: Het veenweidegebied en de oeverwal vormen al eeuwenlang de sturende kracht achter ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Deze rijke cultuurhistorie van Woerden vormt

een belangrijke inspiratiebron bij toekomstige ontwikkelingen. Binnen de gemeente dient een balans gecreëerd te worden tussen verstedelijking en groen- en blauwstructuren. Het versterken van de verschillen tussen het veenweidegebied en de oeverwalzone maakt ook deel uit van deze ambitie.

3. Alle kernen ook in de toekomst leefbaar en aantrekkelijk: Woerden is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente. Belangrijke ambities zijn het investeren in de bestaande woon- en werkgebieden en het op peil houden van voorzieningen en het aanbieden van voldoende mogelijkheden voor recreatie, groen, sportvoorzieningen en ontmoetingsruimten.

4. Woerden goed bereikbaar: Voor zowel auto's, openbaar vervoer en langzaam verkeer dient de bereikbaarheid binnen de regio goed te zijn. Het verbeteren van de verbindingen tussen de kernen en het landschap, met name voor langzaam verkeer, draagt ertoe bij dat het buitengebied veel beter bereikbaar wordt voor recreatieve doeleinden.

5. Regionale functie verder uitbouwen: Veel van de kleinere kernen zullen in toenemende mate afhankelijk zijn van Woerden voor de dagelijkse boodschappen, maar ook voor andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, werkgelegenheid, leisure, cultuur en recreatie. Dit zorgt voor een continue druk op de historische binnenstad waar dan ook blijvend geïnvesteerd zal moeten worden in een hoge kwaliteit van voorzieningenaanbod, de openbare ruimte en de verblijfskwaliteit in de stad.

De ruimtelijke structuur van Woerden is ontstaan op twee soorten landschappen: het trage veenweidegebied en de dynamische oeverwal. Ontwikkelingen binnen het veenweidegebied vinden over het algemeen meer geleidelijke plaats. De oeverwal is niet alleen eerder ontstaan, het heeft ook een traditie van het ruimte bieden aan de ruimtelijke groei van de gemeente. De wijze waarop de verschillende lagen bodem en landschap, infrastructuur en het gebruikspatroon met elkaar samenhangen, is uniek en bepaalt het karakter en de identiteit van Woerden.

De opgaven

Woerden is een prettige stad om te wonen dankzij de centrale en aantrekkelijke ligging midden in Nederland en in het Groene Hart en door het gevarieerde aanbod aan woonmilieus, uiteenlopend van stedelijk tot groen en kleinschalig. De gemeente Woerden heeft de ambitie om de provinciale ecologische hoofdstructuur (EHS) verder uit te bouwen. Het streven is de ecologische hoofdstructuur zo veel mogelijk te combineren met het recreatieve netwerk, waardoor de natuur door recreanten ervaren kan worden. In het landelijke gebied hebben de meeste polders een wateropgave. Grofweg kan gezegd worden dat de polders die verder van de Oude Rijn af liggen een grotere waterbergingsopgave hebben. Woerden wil de groenstructuur op drie schaalniveaus versterken: op het schaalniveau van de hele gemeente, op stedelijk niveau en op wijkniveau. Beide Woerdense landschapstypen (veenweidelandschap en oeverwal) moeten beter zichtbaar en herkenbaar worden, met behulp van de groenstructuur. Het

behoud van de agrarische functie, met name in het veenweidegebied, is een belangrijke voorwaarde voor het behoud van de bestaande landschappelijke kwaliteiten.

De toeristische opgave is het ontwikkelen van de recreatieve potentie van Woerden door in het buitengebied het routenetwerk voor fiets, voetganger en kano te verbeteren en uit te breiden, routes in stad en buitengebied met elkaar te verbinden en door recreatieve voorzieningen uit te breiden. Daarnaast is het wenselijk voor voetgangers de mogelijkheid te creëren een ommetje rondom de dorpen te lopen. De gemeente Woerden wil dat de stad Woerden een complete stad is met een compleet voorzieningenaanbod.

Ruimtelijke structuur

Het bestaande landschap vormt het vertrekpunt voor de structuurvisie. In de eerste plaats vinden de ontwikkelingen plaats binnen de bestaande kernen, maar ook daarbuiten als dit tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit leidt. Daarbij zijn de ruimtelijke vraagstukken steeds integraal benaderd en is gezocht naar situaties waarin ontwikkelingen elkaar kunnen versterken.

Binnen de rode contouren is er geen ruimte voor de realisatie van woningbouw binnen het veenweidegebied, dus zijn er nieuwe locaties aangewezen buiten de contouren, zoveel mogelijk rekening houdend met het waardevolle landschap en de agrarische functie van het buitengebied. De ontwikkelingen hebben een kleinschalig karakter. Het woonmilieu is te typeren als 'dorps' met een relatief lage dichtheid van circa 20 woningen

behoud van de agrarische functie, met name in het veenweidegebied, is een belangrijke voorwaarde voor het behoud van de bestaande landschappelijke kwaliteiten.

De toeristische opgave is het ontwikkelen van de recreatieve potentie van Woerden door in het buitengebied het routenetwerk voor fiets, voetganger en kano te verbeteren en uit te breiden, routes in stad en buitengebied met elkaar te verbinden en door recreatieve voorzieningen uit te breiden. Daarnaast is het wenselijk voor voetgangers de mogelijkheid te creëren een ommetje rondom de dorpen te lopen. De gemeente Woerden wil dat de stad Woerden een complete stad is met een compleet voorzieningenaanbod.

ruimtelijke structuurvisiekaart

landgoed

locatie

EHS en wandelpad

3.3 Relatie met project

Het plangebied ligt in het open landschap van het veenweide gebied ten oosten van Woerden. Het ligt aan de rand van de natuurplas Breeveld en de recreatieplas Cattenbroek. De zone ten oosten van deze plassen inclusief de Natuurplas Breeveld maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de structuurvisie wordt de huidige bebouwing aangemerkt als 'losse bebouwingskorrels'. De gewenste locatie wordt gezien als onderdeel van het landelijke gebied, het oorspronkelijke veenweidegebied. De huidige locatie met bebouwing is aangemerkt als potentiële locatie voor een landgoed, waarbij woningbouw en natuurontwikkeling hand in hand gaat. Een landgoed kan de in de nabijheid zijnde ecologische verbindingszone versterken en de recreatieve toegankelijkheid van een gebied vergroten. De achtergrond hierbij ligt dus in het versterken van de groenstructuur en recreatieve verbindingen. In de structuurvisie wordt dus een verstedelijkingskans aangegeven middels een landgoed. Alhoewel hier in voorliggende visie geen sprake is van een landgoed, geeft het wel de ambitie weer om middels enige verstedelijking de ruimtelijke en recreatieve kwaliteit van de omgeving te verhogen.

4. De kernwaarden

4.1 Bodem en natuur

De locatie bevindt zich ten zuiden van de oost-west georiënteerde oeverwal van de Oude Rijn in het veenweidegebied. Het plangebied ligt op de grens van het laagveengebied en het rivierengebied met respectievelijk de waardveengronden (veen) en de lideerdgronden (klei).

Iets noordelijker net buiten het plangebied, richting de Oude Rijn, liggen de rivierklei gronden. De hoogte van het plangebied ligt ongeveer 1.2m onder NAP. De Natuurplas Breeveld inclusief de begroeiing erom heen en de strook ten oosten van de Cattenbroekerplas naar de A12 maakt onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Op de afbeelding hiernaast is dit gebied aangegeven, in licht groen. Op dezelfde kaart is met een stippel lijn een geplande ecologische verbinding (EHS) richting het oosten (Harmelen) gemarkeerd. Ook de spoorzone wordt gezien als een ecologische verbidingszone

lideerdgronden

waardveengronden

Oude Rijn

4.2 Watersysteem

De Oude Rijn heeft niet alleen landschappelijke en cultuurhistorische waarden maar heeft ook nog steeds een waterhoudkundige functie, tussen de waterkeringen mag het waterpeil van de Oude Rijn fluctueren om water aan te voeren gedurende droogte en af te voeren bij wateroverschot. Het landschap wordt gekenmerkt door lange rechte sloten van het veenweidegebied die uitkomen op de Oude Rijn als ontginningsbasis.

Het watersysteem is de onderste en meest bepalende laag voor de ontwikkeling van het landschap geweest. Deze laag is dus van oudsher sturend geweest voor het gebruikspatroon. Evenwijdig aan de ontginningslinten liggen de wateringen, deze zijn nog steeds heel belangrijk voor de ontwatering van het gebied. De locatie de Heem grenst ook aan een Wetering, zie de afbeelding

hieronder. De ontginningsverkaveling staat altijd haaks op de ontginningsbasis georiënteerd en past zich dus vaak ook aan op het verloop van natuurlijke elementen zoals in dit geval het grillige verloop van de Oude Rijn. Dit geeft opvallende en soms zelfs een afwijkend verkavelingspatroon. Op de locatie de Heem komen de twee richtingen van de ontginningsbasis samen en ontstaat een licht gerende verkaveling.

Het watersysteem in Woerden moet echter ook de komende klimaatveranderingen het hoofd kunnen bieden. Hoog water en sterke regenval maar ook lange periodes van droogte moeten worden opgevangen. Oppervlaktewater is van groot belang evenals het beperken van de bodemdaling.

bosje

wetering parallel aan de kromming
van de Oude Rijn (kaart 1880)

4.3 Cultuurhistorie & Landschap

Vanuit het watersysteem is het een kleine overgang naar de cultuurhistorie, want het is het water dat centraal staat in de occupatie geschiedenis van dit gebied.

De Oude Rijnzone behoort tot de cultuurhistorische topgebieden van de provincie Zuid-Holland. In de periode van 1000-1200 is dit veengebied vanaf de hoge oeverwallen langs de Oude Rijn ontgonnen. Een vergelijking van historische kaarten laat zien dat de historische (gerende) verkaveling nog vrijwel intact is. De kaart van 1615 toont de nog steeds bestaande hoofdstructuurlijnen van het gebied: de lijnen van de ontginningseenheden en de Oude Rijn met de wegen over de oevers en kades. Op de kaart

oude rij
middeleeuwse verkavelingsstructuur
kades

van 1850 is reeds de doorsnijding van het spoor te zien waardoor vanaf de locatie de ontginningsbasis (de Oude Rijn) niet meer voelbaar aanwezig is. De locatie heeft wat dat betreft een sterkere relatie met de Potterskade en Kattenbroekerkade, wat historisch

Oude Rijn
verkaveling vanuit de ontginningsbasis de Oude Rijn

gezien het einde van de ontginningsstructuur was. De Potterskade (vroeger Breeveldsche en Kattenbroekerkade) zijn onverharde kades. Zoals op de middeleeuwse verkavelingstructuur te zien is zijn het de waterkeringen tussen de verschillende waterschappen / polders.

4.4 Occupatie

De historische kaarten laten zien dat de landschappelijke hoofdstructuur in de afgelopen

spoor
Potterskade
slagenlandschap

(bos)rand natuurgebied / rand van de stad
open veenweide landschap

eeuw vrijwel volledig intact is gebleven. Echter, de aanleg van het spoor heeft tot gevolg gehad dat het slagenlandschap doorkruist wordt en dat de relatie met de oeverwal en de Oude Rijn verbroken is.

Het grootste verschil is het oprukken van de stad en omliggende functies; de woonwijk Waterrijk met de Natuurplas Breeveld en de Cattenbroekerplas. De begroeiing aan de oostzijde van deze twee plassen wordt nu gezien als de fysieke oostgrens van Woerden.

Het gebruik van het landschap ten oosten is door de eeuwen heen nauwelijks veranderd: agrarisch gebruik met hooi- en graslanden. Afgezien van de bebouwing aan de oeverwal van de Oude Rijn zijn er slechts twee boerderijen in dit open veenweide gebied aanwezig: Veldwijk 10 en Veldwijk 8, het laatste adres is de locatie van deze kernrandzonevisie. Op de volgende pagina zijn de belangrijkste kernwaarden samengevat.

De kernwaarden op kaart

spoor als ecologische
verbinding

onderdeel van NatuurNetwerk
Nederland

Potterskade

wetering parallel aan de kromming
van de Oude Rijn

historische bomen rij

verkaveling met de Oude Rijn als
ontginningsbasis

Wetering en het slotenpatroon

Natuurplas Breeveld

Historische bomenrij richting Harmelen

Open landschap tussen Harmelen en Woerden

Historische Potterskade / netwerk wandelpaden

5. Kernrandzonevisie

5.1 Algemeen

De kernrandzonevisie is erop gericht bestaande kwaliteiten te handhaven en te versterken en om nieuwe initiatieven beter in samenhang te kunnen beoordelen. De visie geeft hiermee het raamwerk voor nieuwe ontwikkelingen. Het raamwerk is structurerend voor toekomstige ontwikkelingen en biedt mogelijkheden om nieuwe initiatieven een plek te geven.

Dit raamwerk wordt gevormd door: de westelijke rand (Cattenbroekerplas en Natuurplas Breeveld), openheid van het landschap, cultuurhistorische elementen, de overgangen van de erven en de recreatieve wandelpaden.

5.2 De kernwaarden

Westelijke rand

De twee plassen met de begroeiing eromheen vormen de westelijke grens van het open landschap. Het is een besloten gebied met hoge biodiversiteit. De Natuurplas Breeveld is onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland. Deze gesloten rand (van de stad) dient behouden te blijven. De natuurwaarden kunnen echter versterkt en eventueel uitgebreid worden in de directe nabijheid van deze rand.

Openheid van het landschap

Direct buiten de westelijke rand ligt het open veenweide landschap, deze openheid dient behouden te blijven en vormt daarmee de contramural van de bebouwing (en opgaande begroeiing) van Woerden en Harmelen.

Cultuurhistorische elementen

De cultuurhistorie van het ontginningslandschap is in de vorm van het slotenpatroon nog steeds goed zichtbaar. Ook de kades en de wetering (parallel aan de Oude Rijn) zijn belangrijke elementen van de onstaansgeschiedenis. Deze elementen dienen behouden- en kunnen eventueel zelfs versterkt worden.

Overgangen erven

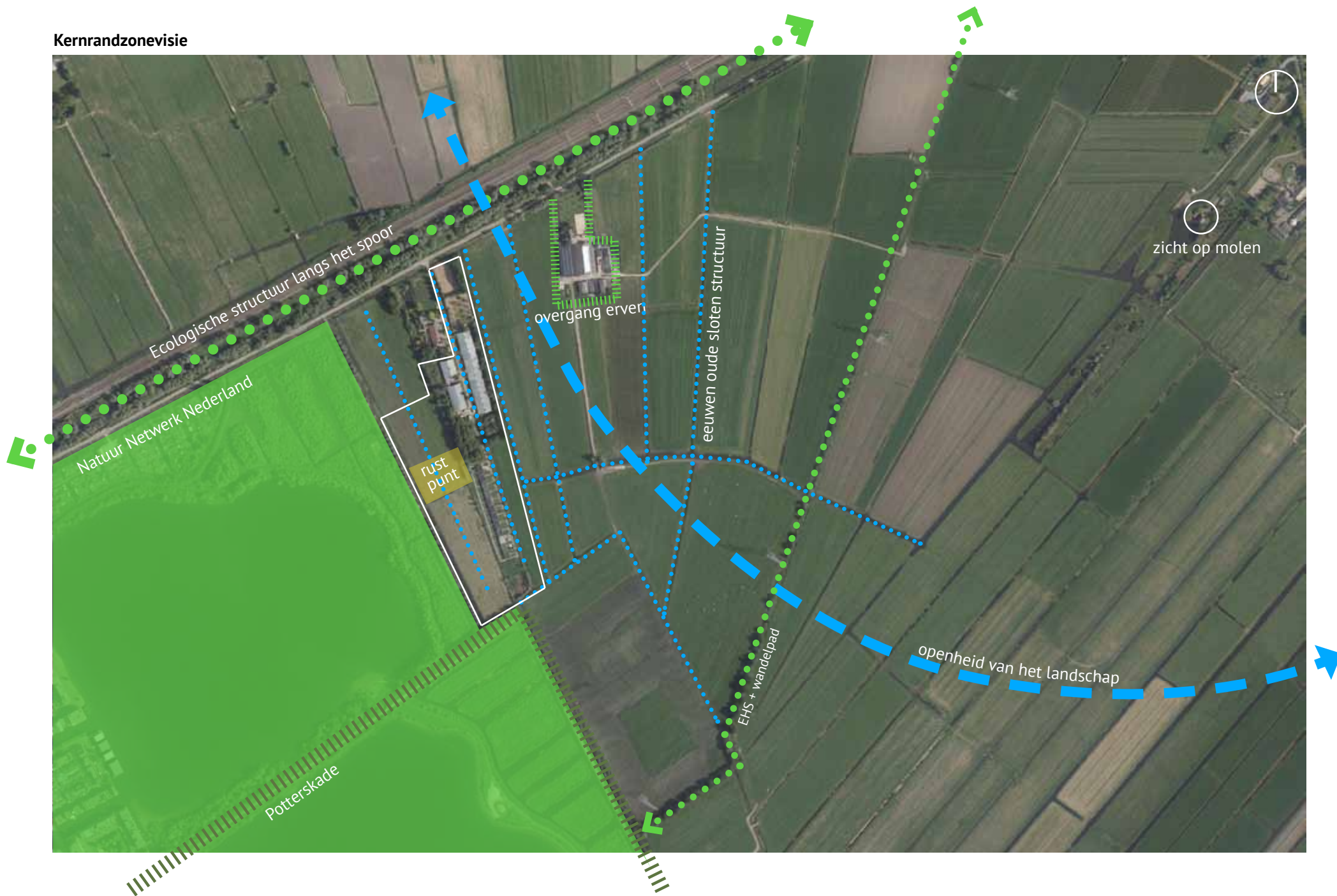
De visie zet ook in op het versterken van de overgangen van de erven. Deze overgangen kunnen meer landschappelijke kwaliteit krijgen door onder meer het toepassen van streekeigen erfbeplantingen waardoor de bebouwing op het erf minder zichtbaar wordt. De erfbeplanting draagt bij aan een zachtere overgang van de bebouwing naar het open landschap, met de juiste onderbegroeiing wordt ook de biodiversiteit vergroot in het gebied.

Recreatie / wandelpaden

Langs de Cattenbroekerplas en Natuurplas Breeveld loopt over de oude Potterskade en Kattenbroekerkade een wandelpad, dit wandelpad biedt door de begroeiing heen uitzicht op het open landschap en de erven. De wandelroute kan uitgebreid worden met een route langs de historische bommenrij voor een nieuwe verbinding richting Harmelen. Ook kan het wandelpad aankoppelen op de hieronder beschreven toekomstige ontwikkeling de Heem / Leger des Heils met een bruggetje en zichtvenster op het open landschap. Een rustpunt met de mogelijkheid om

van het uitzicht te genieten en bezoek te brengen aan het hout-atelier met klein verkooppunt en een rustpunt.

Door het toevoegen van meer recreatieve mogelijkheden: paden, informatie, een rustpunt etc. kan een vitaler platteland ontstaan.

5.3 De ontwikkelingen

De kernrandzonevisie biedt ruimte aan programmatische ontwikkelingen binnen het raamwerk. Nieuwe initiatieven leveren verplicht een bijdrage aan dit raamwerk.

Dit kan bijvoorbeeld door het aanleggen van nieuwe natuur, tegen de Natuurplas Breeveld. Het realiseren van wandelpaden en extra recreatieve mogelijkheden: een rustpunt of plekken die de geschiedenis van de plek en het landschap vertellen. Maar het kan ook betekenen dat storende elementen in het landschap gesloopt worden om daarmee de openheid te vergroten. Of de bestaande en nieuwe erven te voorzien van een streekeigen erfbeplanting zodat de bebouwing minder prominent in het open landschap aanwezig is.

5.4 Ontwikkeling GroenWest / Leger des Heils

Zoals in hoofdstuk 2 beschreven is heeft GroenWest / Leger des Heils reeds aan de oostelijke rand van Woerden tijdelijk units op de locatie de Heem. De wens is om deze huisvesting permanent te maken en met die verandering direct tot een betere landschappelijke inpassing te komen.

Proces

In de navolgende paragraaf wordt voor het initiatief van GroenWest i.s.m. Leger des Heils de mogelijkheden en de randvoorwaarden meegegeven. En op de volgende pagina is een denkbare inrichting binnen deze randvoorwaarden weergegeven. GroenWest zal ook een tegenprestatie leveren voor

het gebied, zodat niet alleen de ontwikkeling past bij de omschreven kernrandzonevisie maar dat door verplaatsing en verduurzaming van de bestaande functies de omschreven kernwaarden zelfs worden versterkt.

De genoemde afspraken en de duurzame ruimtelijke invulling worden nader uitgewerkt in een ruimtelijke onderbouwing en/of verankerd in een bestemmingsplan en een privaatrechtelijke overeenkomst.

Programma

Het programma van de Heem is een voortzetting van de huidige activiteiten. In hoofdlijnen betreft het een beschermd woon-werk gemeenschap waar cliënten in een prikkelarme omgeving worden geholpen rust en ritme te vinden in hun leven. Hierbij worden zij begeleid door de professionals van het Leger des Heils. De gemeenschap bestaat uit een aantal wooneenheden, een gemeenschappelijk gebouw met een ontmoetingsruimte en een gebouw voor dagbesteding. Ook op het erf zijn er (moes)tuinen voor dagbesteding. Het programma verandert niet veel met de huidige situatie.

Globaal programma van eisen:

Gebouw voetprint ca. 2000m²

- cliëntenkamers (bij voorkeur in meerdere gebouwen)
- algemeen centrumgebouw
- een gebouw voor de dagbesteding
- stalling voor scootmobielen en fietsen

Terrein

- centraal erf ca. 4000m²

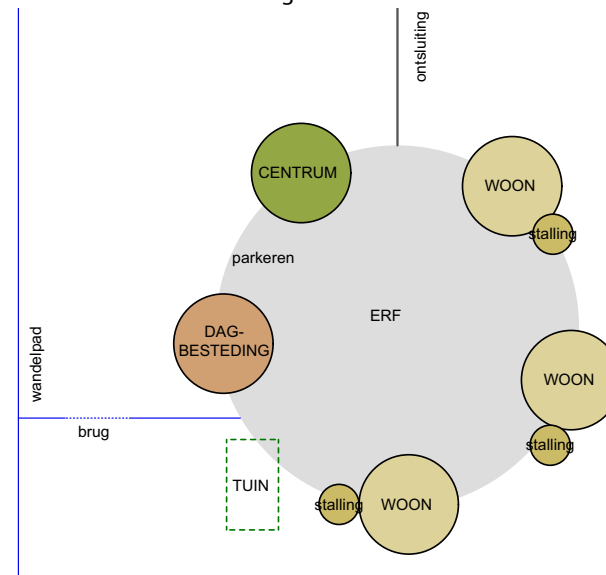
- parkeerplaatsen ca. 150m²
- (moes)tuin t.b.v. dagbesteding ca. 150m²

De hier gegeven getallen zijn de vierkante meters van de voetprint.

Het bestaande erf heeft een verhard oppervlak van ca. 4500m². De bestaande gebouwen hebben in totaal een footprint van 4600m².

Toegangsweg

Vanaf de Veldwijk ontsluit een laan, met laanbeplanting, in de richting van het landschap het erf. De toegangsweg komt over kavel 423 te liggen zodat een typische erf ontsluiting ontstaat, kenmerkend voor het gebied lang de Oude Rijn: een verder naar voren geschoven hoofdgebouw en de schuren erachter. In het hoofdhuis zijn naast een woongroep ook centrumfuncties ondergebracht. Hierdoor neemt het bouwvolume qua massa en functie de belangrijkste positie in op het erf. Op het langgerekte erf staan verschillende volumes die samen een familie van gebouwen vormen.

Ambitie inrichtingskaart
Stap 1

bestaande entree

boomgaard

hoofdhuis (algemene ruimten +
woonunits)

erf

parkeren op het erf

ophaal brug + cult. hist. info

woonunits totaal 25x +5

bestaande erf beplanting versterken
(kavel 551)

Plas-dras zone

Potterskade cult. hist. hoek in landschap

Ambitie inrichtingskaart eindbeeld

centrale entree

oorspronkelijk woonhuis handhaven

streek eigen beplanting langs
toegangsweg (centraal)

schuren + bosjes verwijderd

boomgaard

hoofdhuis (algemene ruimten +
woonunits)

erf

terras naar landschap

parkeren op het erf

ophaalbrug over sloot + cult. hist. info

woonunits totaal 25x +5

5m+ tussen sloot/bebouwning

bestaande erf beplanting randen
versterken en aanvullen

streekeigen beplanting en boomgaard -
overgang naar het landschap

Plas-dras zone

Potterskade cult. hist. hoek in landschap

Bebouwing

De bebouwing komt op de kadastrale nummers 419 en 420, dit zijn de kavels die direct grenzen aan de westelijke rand van het opgaande groen van de twee plassen. Het programma van de nieuwe Heem wordt zo ruimtelijk vormgegeven dat het een nieuw streekeigen erf vormt. In de relaties tussen de functies staat het erf centraal. Aan dit erf zijn alle functies gelegen en de routing vindt zoveel mogelijk hierover plaats. Alle bouwvolumes nemen de richting van het landschap over. Tussen de volumes is zicht op het omringende landschap.

De cliëntkamers zijn in drie volumes onder gebracht. Deels in het hoofdgebouw (met algemene ruimten) een deels in middelgrote volumes.

Het gebouw met de dagbesteding staat aan de westzijde van het erf nabij de tuinen en de verbindingsbrug naar het wandelpad rond de twee plassen. In dit gebouw is een kleinschalig verkooppunt gelegen waarbij lokaal geproduceerde groenten en een kop koffie aan voorbijgangers verkocht kunnen worden. Vanaf dit wandelpad kan men, over een ophaalbruggetje, het erf benaderen. Het bruggetje is voor de gebruiker het middel om te laten zien of de locatie open is voor publiek. De bergingen voor fietsen en scootmobielen worden opgenomen in de bouwmassa's van het wonen om verrommeling van het erf te voorkomen.

Terrein

In dit concept worden de streekeigen erfkenmerken vertaald naar de locatie en het

programma.

De voorzijde rond het hoofdhuis krijgt een formeler karakter als siertuin en is de plaats voor de boomgaard.

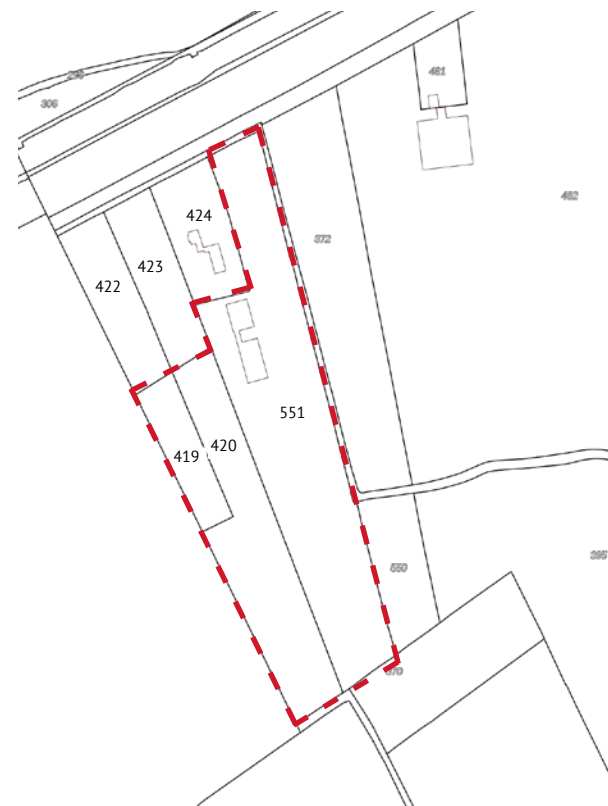
Het erf wordt verbonden met het omliggende landschap door de erfbeplanting aan de zijanten te verstevigen maar ter plekke van het terras naar het landschap zullen alleen bomen aanwezig zijn zodat uitzicht op ooghoogte gewaarborgd blijft.

De (moes)tuin is nabij het verkooppunt gelegen. In deze tuin worden verschillende producten gekweekt om zelf te nuttigen en te verkopen. Mogelijk dat er elders op het terrein nog ruimte komt voor wat kleinvee.

Het parkeren vindt plaats op het erf ingebed in hagen en is niet zichtbaar vanaf het landschap.

Vertaalde karakteristieken:

- nadruk op lengterichting en orthogonale opzet
- vooruitgeschoven positie hoofdgebouw
- samenhangend cluster van gebouwen rond ontsluitingsstructuur
- het hoofdgebouw is groter en hoger dan de bijgebouwen
- nokrichting in de lengterichting van het landschap
- representatieve voorzijde, maar kwaliteit overige randen ook belangrijk
- laanbeplanting
- centrale, samenbindende ontsluiting
- smalle toegangsweg
- doorzicht naar achterland

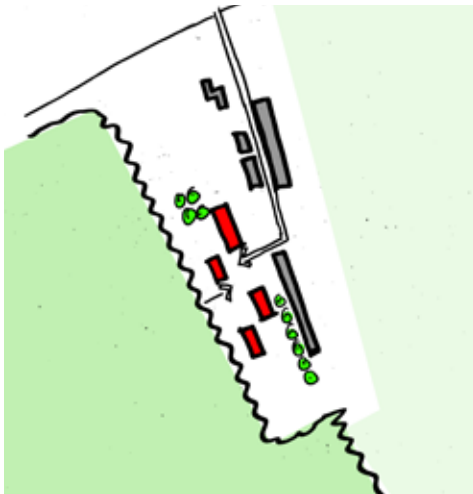
overzicht kadastrale percelen

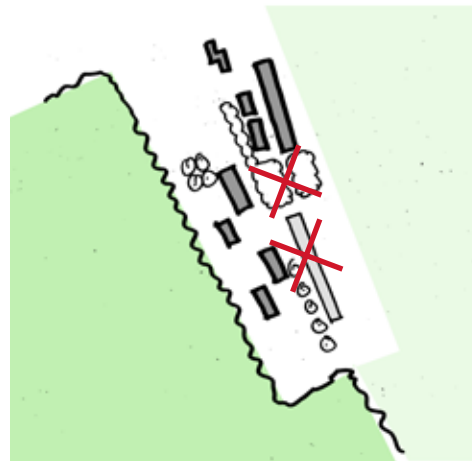
5.4 Fasering

Om tot de uiteindelijke inrichting te komen van het landschap zien we voor de ontwikkeling van de Heem de mogelijke volgende fasering.

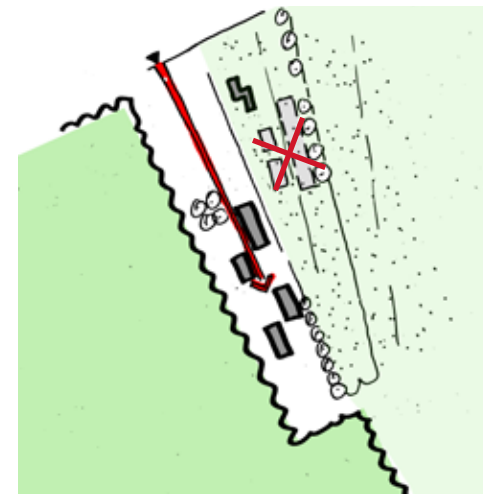
1.
 - Aanleg erf beplanting
 - Bouw nieuwe units en erf
 - Toegangsweg over huidige kavel
2.
 - Slopen bestaande units
 - Opschonen groen
3.
 - Slopen bestaande schuren
 - Nieuwe toegangsweg gecentreerd tussen de gebouwen op kavel 424
 - Opschonen kavel 551 inrichten als grasland (bestaande bomen gedeeltelijk behouden)

stap 1

stap 2

stap 3

Ambitie inrichtingskaart
eindbeeld

5.5 Tegenprestatie GroenWest / Leger des Heils

De kernrandzonevisie is leidend voor de ontwikkeling van dit gebied, de initiatiefnemers zullen echter ook een tegenprestatie leveren die de kernwaarden van het gebied zullen versterken.

Openheid versterken

- Sloop van de bestaande schuren op kavel 551, hierdoor ontstaat er meer openheid in het gebied tussen Woerden en Harmelen. Het groen: fruitbomen en het bestaande bosje zullen wel op deze locatie blijven.

Natuurwaarden vergroten

- Het zuidelijk gedeelte van de kavels 419 en 420 zal als een plas dras zone ingericht worden. Hierdoor ontstaat een zachte gradient en grotere biodiversiteit, het is een voortzetting van de natuurwaarden rond de Breeveld en vormt een overgang naar het open landschap tussen Woerden en Harmelen.

Cultuurhistorie zichtbaar maken

- Door het zuidelijk deel van kavel 419 en 420 te vernatten wordt de hoek van de Potterskade duidelijk zichtbaar en wordt deze vooruitgeschoven punt, die op de oude historische kaarten reeds zichtbaar is, als een echte kade ervaren.

- Het bestaande slotenpatroon wordt behouden of indien verhard op het erf als molgoot vormgegeven

- Tevens wordt door middel van informatieborden het verhaal van het landschap verteld

Overgang erven

- De bestaande begroeiing van de kavels wordt extra aangezet met streekeigen soorten die zorgen voor een geleidelijk overgang van het open landschap naar de bebouwing. De bebouwing zal niet meer zoals nu, prominent in het landschap aanwezig zijn. (zie bijlage 1)

Recreatie / wandelpaden

- De route vanaf de Potterkade naar Veldwijk krijgt een afslag naar het terrein van Leger des Heils. De bestaande brede sloot wordt met een kleine ophaalbrug overbrugd. Op deze wijze wordt op bepaalde uren de mogelijkheid geboden om het hout atelier en winkel te bezoeken en het rustpunt.

- Een terras / bordes richting het open landschap vormt de visuele relatie met het landschap, hier is de mogelijkheid voor bezoeker en bewoners de openheid van dit landschap te ervaren.

Hoek Potterkade wordt aan deze zijde vernat

Uitbreiding recreatiemogelijkheden

Positie terras uitzicht over openheid landschap

6. Procedure

De kernrandzonevisie Veldwijk Woerden wordt voorbereid in overleg met de provincie Utrecht en wordt voorgelegd aan de stakeholders in het gebied. Uiteindelijk wordt de kernrandzonevisie door het college van burgemeester en wethouders voorgelegd aan de gemeenteraad van Woerden ter vaststelling. De kernrandzonevisie vormt daarmee een kader voor het hierna op te stellen bestemmingsplan voor het plangebied. Dit bestemmingsplan vormt uiteindelijk het juridische kader waarbinnen de gewenste visie ook uitgevoerd kan worden. Het bestemmingsplan doorloopt de procedure conform de Wet ruimtelijke ordening en wordt door de gemeenteraad van Woerden vastgesteld.

6.1 Omgevingsaspecten

In het kader van de uitvoerbaarheid van de visie is een eerste scan uitgevoerd naar de diverse omgevingsaspecten die een rol kunnen spelen. In de bijlage is de uitgebreide toets te vinden, in deze paragraaf geven wij aan of een omgevingsaspect een randvoorwaarde vormt of dat het geen belemmering vormt voor de nadere uitwerking.

	Geen belemmering	Randvoorwaarde	Toelichting
Archeologie	x		Lage archeologische verwachting, geen onderzoek nodig
Cultuurhistorie		x	Landschappelijke waarden als uitgangspunt voor ontwikkeling
Bedrijven en milieuzonering	x		Geen hinder door, of belemmering van omliggende bedrijven
Bodem		x	Onderzoek nodig, aandacht voor tegengaan bodemdaling in veenweidegebied
Externe veiligheid	x		Geen Bevi-inrichtingen of transportroutes in de omgeving
Geluid		x	Geluidsonderzoek nodig voor realisatie gevoelige objecten
Luchtkwaliteit	x		Project zorgt niet voor verslechtering luchtkwaliteit
Natuur		x	Voldoen aan mitigerende randvoorwaarden, daarnaast stikstofonderzoek
Verkeer en parkeren		x	Plan moet voldoen aan parkeernorm
Water		x	Watertoets moet doorlopen worden
M.e.r.		x	Opstellen aanmeldnotitie m.e.r bij planologische procedure
Hoogspanningsleiding	x		Voldoende afstand van leiding

BIJLAGE 1: OMGEVINGSASPECTEN

In deze bijlage wordt in het kader van de uitvoerbaarheid de KRZV getoetst aan diverse omgevingsaspecten. Hierdoor wordt in een vroeg stadium inzichtelijk welke omgevingsaspecten een mogelijke randvoorwaarde of belemmering vormen voor de ontwikkeling.

1.1 Archeologie

De Erfgoedwet bevat de geldende wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. De wet regelt tevens de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem. De uitvoering van de Erfgoedwet en de integratie van archeologie en ruimtelijke ordening is primair een gemeentelijke opgave. De gemeente is verplicht om in nieuwe bestemmingsplannen rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden.

Het plangebied kent geen dubbelbestemming archeologie. Daarnaast heeft de gemeente Woerden in 2010 de archeologische beleidskaart gemeente Woerden ontwikkeld in samenwerking met de gemeenten Lopik, Montfoort en Oudewater. Het plangebied kent geen archeologische verwachtingszone waardoor archeologisch onderzoek voorsnog niet nodig is. Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

1.2 Cultuurhistorie

Vanuit een ontwikkelingsgerichte visie op de omgang met cultuurhistorie worden in de Nota

Belvédère beleidsmaatregelen voorgesteld die tot een kwaliteitsimpuls bij de toekomstige inrichting van Nederland zouden moeten leiden. Doelstelling van de nota is om de alom aanwezige cultuurhistorische waarden sterker richtinggevend te laten zijn bij de inrichting van Nederland. Het cultuurhistorisch beleid staat tevens in de toelichting op de archeologische beleidskaart. De projectlocatie is niet gelegen binnen een gebied met cultuurhistorische waarden. Ook zijn geen monumenten aanwezig op de planlocatie. Wel zal bij de herontwikkeling rekening worden gehouden met de provinciale cultuurhistorische aspecten in het kader van de gewenste ruimtelijke kwaliteit. Het aspect cultuurhistorie vormt daarmee een randvoorwaarde voor de landschappelijke inpassing van voorliggende visie.

1.3 Bedrijven en milieuzonering

Milieuzonering is een instrument dat helpt bij het afwegen en verantwoorden van keuzes aangaande nieuwe woningbouw- en bedrijvenlocaties en beperkt zich tot milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie. Het gaat hierbij om de milieuaspecten: geluid, geur, stof en gevaar, waarbij de belasting afneemt naarmate de afstand tot de bron toeneemt. Om ervoor te zorgen dat nieuwe woningen op een verantwoorde afstand van bedrijven gesitueerd worden en dat nieuwe bedrijven een passende locatie in de nabijheid van woningen krijgen, is de handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' opgesteld. Door toepassing te geven aan deze handreiking en de bijbehorende richtafstanden wordt zoveel mogelijk voorkomen dat woningen hinder en gevaar

ondervinden van bedrijven en dat die bedrijven in hun milieugebruiksruimte worden beperkt. Op de projectlocatie worden maatschappelijke functies mogelijk gemaakt, bestaande uit huisvesting van doelgroepen die niet zelfstandig kunnen wonen. Deze functies zijn overigens in de huidige situatie reeds aanwezig op het aangrenzende perceel in de bestaande opstallen. Omliggende bestemmingen betreffen overwegend 'Agrarisch – Landschappelijke Waarden'. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een gemengd gebied, waarbij de richtafstand met één categorie verlaagd mag worden.

In de nabije omgeving van het plangebied is agrarische bebouwing gesitueerd met een bijbehorende bedrijfswoning. Het agrarisch perceel is betrekkelijk kleiner geworden, door de verkoop aan GroenWest. Het uitoefenen van agrarische activiteiten wordt daarom beperkt. De nieuwe woonunits voor het Leger des Heils zullen op meer dan honderd meter van de agrarische bebouwing worden gesitueerd, waardoor activiteiten met een milieucategorie 4.2 binnen een gemengd gebied nog steeds mogelijk zijn zonder hinder. In de verdere omgeving zijn binnen 200 meter geen hinder veroorzakende bedrijven of activiteiten gevestigd. Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

1.4 Bodem

Voor bodem en bodemverontreiniging is de Wet bodembescherming (Wbb) inclusief de aanvullende besluiten leidend. In de Wbb wordt een algemeen

beschermingsniveau ingesteld voor de bodem ten aanzien van het voorkomen van nieuwe verontreiniging van de bodem. De Wbb geeft regels voor bodemverontreiniging, waarvan sprake is als het gehalte van een stof in de grond of in het grondwater de voor die stof geldende streefwaarde overschrijdt. Of een verontreiniging acceptabel is, hangt af van de aard van de verontreiniging en van de bestemming van de gronden.

De ontwikkeling omvat de realisatie van woningen. Woningen betreffen gevoelige functies in het kader van de Wbb, waarvan de gebruikers beschermd dienen te worden tegen onacceptabele verontreinigen in de bodem waarmee zij in aanraking kunnen komen. Ten behoeve van de planrealisatie dient derhalve een bodemonderzoek uitgevoerd te worden. Indien grond verplaatst gaat worden, moet Pfas meegenomen worden in dit onderzoek. Daarnaast bevindt het project zich binnen een veenweidegebied, waardoor er rekening gehouden moet worden met de wijze van bouwen en het tegengaan van bodemdaling. Het aspect bodem dient nader onderzocht te worden.

1.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die luchthavens geven vallen onder externe veiligheid. De aan deze activiteiten verbonden risico's moeten tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijven. Het wettelijk kader voor risicobedrijven is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Normen voor ondergrondse buisleidingen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Bij de beoordeling van de externe veiligheidssituatie zijn twee begrippen van belang: plaatsgebonden risico (PR) en groepsrisico (GR).

Het projectgebied ligt binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting. Direct naast de huidige units is een bovengrondse tank met een inhoud van 5.000 liter propaan gevestigd. Een propaantank heeft een PR 10-6 contour van vijftien meter. De beoogde ontwikkeling zal op meer dan honderd meter afstand van de propaantank worden gerealiseerd. Het aspect externe veiligheid vormt daarom geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

1.6 Geluid

In het kader van de Wet geluidhinder moeten geluidsgevoelige objecten voldoen aan de wettelijk bepaalde normering als het gaat om de maximale geluidsbelasting op de gevels. Op de limitatieve lijst geluidsgevoelige gebouwen staan onder andere woningen. Relevante geluidbronnen in het kader van de Wet geluidhinder zijn wegverkeerslawaai, railverkeerslawaai en industrielawaai. Op het moment dat woningen ontwikkeld worden in de nabijheid van voornoemde geluidbronnen of binnen de zones daarvan, zal middels een geluidsonderzoek aangetoond moeten worden of er voldaan wordt aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde. Daarnaast kan het als het gaat om bijvoorbeeld logiesruimtes

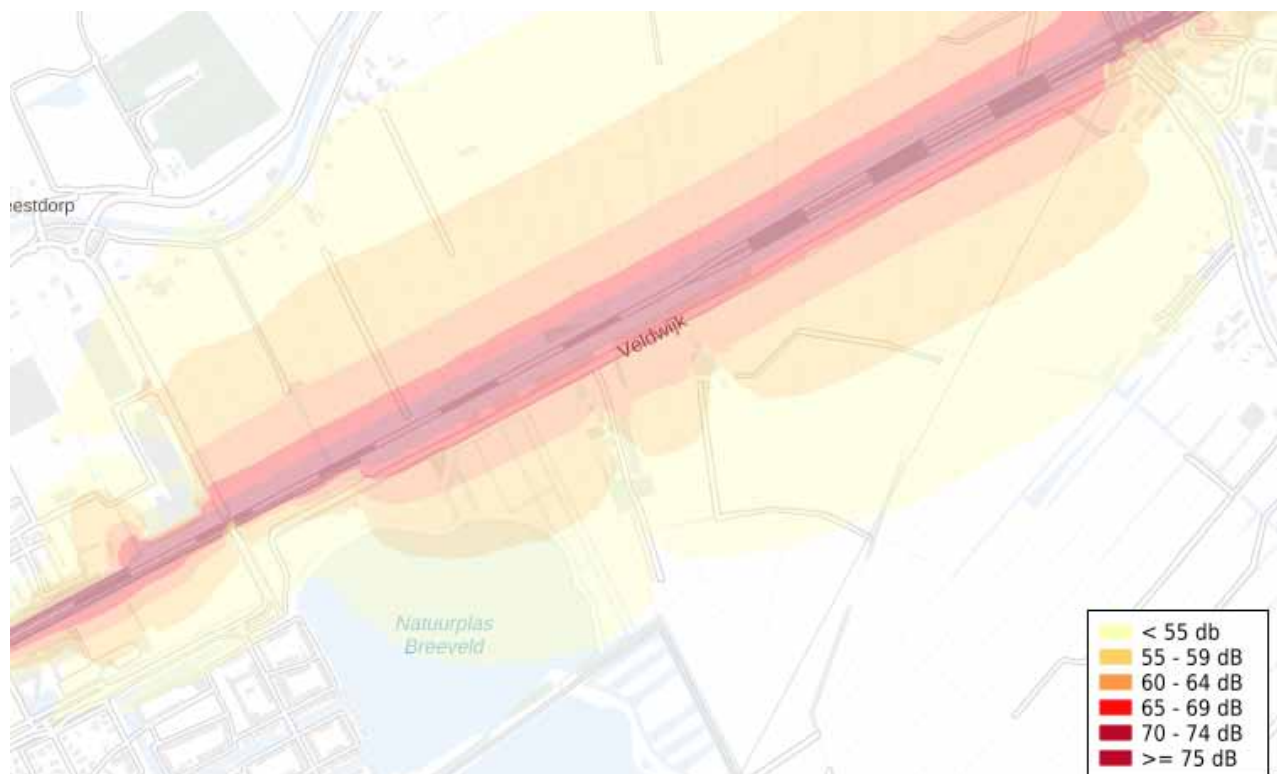
(hotelkamers, recreatieve verblijven) wenselijk zijn om een goed en aangenaam binnenklimaat te kunnen waarborgen.

Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk in een zone waar 55-59 dB geluid geproduceerd wordt door treinverkeer. Tevens wordt er op de doorgaande weg Veldwijk 50 km/h gereden. Een akoestisch onderzoek dient uitgevoerd te worden naar de gevelbelasting van de voorgenomen ontwikkeling. Geluid vormt een randvoorwaarde voor de ontwikkeling, maar zorgt op voorhand niet voor een grote belemmering waardoor de uitvoerbaarheid van het plan in het geding komt.

1.7 Luchtkwaliteit

In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn de luchtkwaliteitseisen opgenomen. Daarnaast zijn er luchtkwaliteitseisen opgenomen in het Besluit niet in betekende mate bijdragen (Besluit NIBM) en de bijbehorende ministeriële Regeling niet in betekende mate bijdragen (Regeling NIBM). In het Besluit NIBM en de Regeling NIBM zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging.

De definitie van 'niet in betekende mate' is 3% van de grenswaarde voor NO₂ en PM₁₀. De 3% komt overeen met 1,2 microgram/m³ (µg/m³). Als een project voor één stof de 3%-grens overschrijdt, dan verslechtert het project 'in betekende mate' de luchtkwaliteit. De 3%-norm is in de Regeling NIBM uitgewerkt in concrete voorbeelden, waaronder:

Geluidskartaal treinverkeer (bron: Atlasleefomgeving)

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij één ontsluitende weg en 3.000 woningen bij twee ontsluitende wegen;
 - kantoorlocaties: 100.000 m² brutovloeroppervlak bij één ontsluitende weg en 200.000 m² brutovloeroppervlak bij twee ontsluitende wegen.
- In onderhavig geval is sprake van de realisatie van 25 (+5) woonunits voor het Leger des Heils. Op basis van bovenstaande voorbeelden mag geconcludeerd

worden dat de ontwikkeling niet in betekenende mate bijdraagt. Een luchtkwaliteitsonderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient een goed woon- en leefklimaat te worden gewaarborgd. Op basis van de NSL Monitoringstool kan worden beoordeeld wat de huidige grootschalige achtergrondconcentratie voor een bepaald jaar is ter plaatse van een specifieke locatie. Aan de hand daarvan kan worden beoordeeld of

sprake is van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de projectlocatie. De grenswaarden voor toetsing van deze jaargemiddelde concentraties zijn: 40 µg/m³ voor stikstofdioxide NO₂, 40 µg/m³ voor fijnstof PM₁₀ en 25 µg/m³ voor fijnstof PM_{2,5}. De jaarlijkse achtergrond concentraties betroffen op 13 augustus 2020 ter hoogte van rekenpunt 167289 minder dan de helft van de grenswaarden voor zowel fijnstof als stikstofdioxide. Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

1.8 Natuur

Sinds 1 januari 2017 is één wet van toepassing die de natuurwetgeving in Nederland regelt: de Wet natuurbescherming. De wet ligt in de lijn van Europese wetgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Via de Wet natuurbescherming wordt de soortenbescherming en gebiedsbescherming geregeld. De soortenbescherming heeft betrekking op alle, in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en op een honderdtal vaatplanten. Gebiedsbescherming wordt geregeld middels de Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming moet uitgesloten worden dat significante negatieve effecten optreden in Natura 2000-gebieden. Hier kan sprake van zijn wanneer een ontwikkeling binnen een Natura 2000-gebied plaatsvindt, maar ook stikstofdepositie kan verslechterende gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden die

als Natura 2000-gebied zijn aangewezen.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Quickscan Wet natuurbescherming

Ten behoeve van de sloop van de oude units en herontwikkeling van de gronden is een ecologische quickscan nodig om te bepalen of er binnen het plangebied beschermde soorten aanwezig zijn. Door Virilis is in juli 2020 deze quickscan uitgevoerd. De resultaten zijn hieronder integraal weergegeven.

Soortenbescherming

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

Ja, in een aantal gebouwen (boerderij, schuur 1 en schuur 3) kunnen mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Tevens zijn in schuur 1, twee kerkuilkasten aanwezig die zeer waarschijnlijk in gebruik zijn door één koppel kerkuilen. Tevens zijn er op het terrein veel mogelijkheden aanwezig

voor algemene broedvogels. De beschermde rugstreeppad komt voor in de directe omgeving van het plangebied en kan zich daarom zeer eenvoudig vestigen wanneer het terrein bouwrijp wordt gemaakt.

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?

De huidige plannen veroorzaken vooralsnog geen negatieve effecten op beschermde soorten. De gebouwen met potentie voor vleermuizen en de schuur met de kerkuilkasten blijven behouden. Indien groenstroken verwijderd worden kunnen er negatieve effecten op algemene broedvogels optreden en kunnen er negatieve effecten op algemene (vrijgestelde) soorten. Bij het bouwrijp maken van het terrein dient men rekening te houden met kolonisatie van de rugstreeppad die in de omgeving van het plangebied voorkomt.

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

Ja, er kunnen mitigerende maatregelen uitgevoerd worden om negatieve effecten op de rugstreeppad, algemene broedvogels en algemene (vrijgestelde) soorten te voorkomen.

- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Nee, indien de werkzaamheden niet aangepast worden dan is een aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

Mitigerende maatregelen

Indien de beschreven mitigerende maatregelen in acht worden genomen, is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het betreft de volgende mitigerende maatregelen:

Rugstreeppad

- Om te voorkomen dat rugstreeppadden zich vestigen in het plangebied dient een amfibieënscherm geplaatst te worden.
- Het scherm dient voorafgaand aan de voortplantingsperiode van de rugstreeppad geplaatst te worden. Dit betekent dat het scherm vóór 1 mei geplaatst moet zijn.
- Het amfibiescherm moet zodanig geplaatst worden, dat alle werkzaamheden er binnen kunnen plaatsvinden, zonder het amfibiescherm te beschadigen.
- Het te plaatsen amfibieënscherm bestaat uit rechtopstaand glad en hard plastic (HDPE scherm, minimaal 1.5 mm dik).
- Het scherm dient ten minste 60 cm hoog te zijn, zodat circa 10 cm kan worden ingegraven en 50 centimeter rechtop (verticaal) kan staan.
- Verder wordt aanbevolen om oneffenheden in het terrein (grondwalletjes, diepe bandensporen) zo goed mogelijk glad te trekken voordat er een langere periode niet gewerkt wordt op het terrein. Er dient voorkomen worden dat

er tijdelijke ondiepe (5-30 cm diep) poeltjes ontstaan. In deze poeltjes kunnen zich zeer snel rugstreeppadden uit de omgeving vestigen en voortplanten.

- De opslag van houtstapels, takkenhopen, plastic afdekzeilen waaronder een vochtige broeierige omgeving kan ontstaan dient te worden vermeden om de vestiging van rugstreeppadden te voorkomen.

Algemene broedvogels

- Werken buiten het algemene broedseizoen van vogels. De algemene broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Ook broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd volgens de Wet natuurbescherming;
- Indien de werkzaamheden plaatsvinden in de algemene broedperiode, dient voorafgaand aan het broedseizoen al het groen verwijderd te zijn om vestiging van broedende vogels te voorkomen.
- Indien voor 15 maart het groen niet is verwijderd moet door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden of er vogels tot broeden komen in het plangebied. Bij afwezigheid van broedende vogels, kunnen de voorgenomen werkzaamheden direct aangevangen worden.

Algemene zorgverplichting

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende

maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

Conclusie Soortenbescherming

Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten uitgesloten. Er is geen aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek.

Gebiedsbescherming

Naast soorten worden ook Natura 2000-gebieden beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. Het plangebied bevindt zich niet binnen een Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt wel in de buurt van een NNN-gebied, te weten de naastgelegen Cattenbroekerplas. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'Nieuwkoopse Plassen & De Haack' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' liggen beide op een afstand van ruim tien kilometer. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen Natura 2000-gebieden liggen op voldoende ruime afstand dat geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren die

met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. De enige factor die op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn reikwijdte van invloed kan zijn, betreft de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge van uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens werkzaamheden gebruikt worden. Een stikstofdepositieberekening moet uitwijzen of de beoogde ontwikkeling een significant negatief effect heeft op beschermde soorten. Vooralsnog is het, gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied niet de verwachting dat stikstof een belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

Conclusie gebiedsbescherming

Het is niet de verwachting dat het project een significant negatief effect heeft op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Wel dient volledigheidshalve een stikstofberekening uitgevoerd te moeten worden.

Natuurontwikkeling binnen het plangebied

In de ontwikkeling van het plangebied wordt aangesloten bij de streekeigen erfinrichting door middel van de realisatie van een boomgaard en siertuin aan de voorzijde van het hoofdhuis. Het erf wordt verbonden met het omliggende landschap door de erfbeplanting aan de oostzijde te verstevigen maar ter plekke van het terras naar het landschap zullen alleen bomen aanwezig zijn zodat uitzicht op ooghoogte gewaarborgd blijft. Het parkeren vindt plaats op het erf ingebed in hagen en

is niet zichtbaar vanaf het landschap. Het zuidelijk gedeelte van de nieuw in te richten kavel zal als een plas dras zone ingericht worden. Hierdoor ontstaat een zachte gradiënt en grotere biodiversiteit, het is een voortzetting van de natuurwaarden rond de Breeveld en vormt een overgang naar het open landschap tussen Woerden en Harmelen. Daarbij wordt de bestaande bebouwing verwijderd en worden de gronden teruggegeven aan het landschap.

1.9 Verkeer en parkeren

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen verkeer- en parkeeraspecten in kaart te worden gebracht. Daarbij is de parkeerbehoefte, verkeersgeneratie en de ontsluiting van belang. Hierdoor kan de realisatie van voldoende parkeerplaatsen worden gewaarborgd en worden ongewenste of onveilige verkeerssituaties tegengegaan. De genoemde verkeersaspecten worden hierna achtereenvolgens behandeld. De gemeente Woerden heeft op 24 mei 2017 het paraplubestemmingsplan “Parapluherziening Parkeernormen Woerden” vastgesteld. Een nieuwe ontwikkeling dient aan de regels uit deze uitvoeringsnota te voldoen. Het plangebied valt in het buitengebied van de gemeente Woerden, waar de stedelijkheidsgraad ‘niet stedelijk’ is. De woonunits zijn niet direct als reguliere woningen te karakteriseren, maar eerder vergelijkbaar met ‘senioren-/aanleunwoning en serviceflat’. In het beleid wordt hier het volgende over geschreven:

Serviceflat, aanleunwoning:

Zelfstandige woonruimte voor gehandicapten en / of

ouderen waarbij wel een fysieke en/of organisatorische relatie met een zorginstelling bestaat. Het zijn woningen in de directe nabijheid van (of behoren tot) een zorgcentrum, waarbij de mogelijkheid bestaat om desgewenst gebruik te maken van de diensten van de zorginstelling. Het autobezit zal beperkt zijn. De te realiseren plaatsen zijn vooral bedoeld voor het opvangen van bezoek en personeel.

Voor een ‘senioren-/aanleunwoning en serviceflat’ bedraagt de parkeernorm in het buitengebied 1,2 parkeerplaatsen per woning. Ten behoeve van de woonunits voor het Leger des Heils dient aan een gelijkwaardige parkeernorm gedacht te worden, waarbij in eerste instantie uitgegaan dient te worden van 36 parkeerplaatsen (30 appartementen * parkeernorm van 1,2 parkeerplaatsen per woonunit).

Naast het voorzien in voldoende parkeerplaatsen voor de auto dient ook te worden voorzien in genoeg stallingsruimte voor de fiets.

Voor het berekenen van de verkeersgeneratie is CROW publicatie 381 geraadpleegd. Hierbij hebben de volgende invoergegevens als uitgangspunt gediend: hoofdgroep wonen – buitengebied Woerden – niet stedelijk - 30 éénpersoonshuishoudens service flat. De minimale verkeersgeneratie bedraagt 2,2 verkeersbewegingen per etmaal per woning, terwijl de maximale verkeersgeneratie 3,0 verkeersbewegingen per etmaal bedraagt. In totaal zullen er minimaal 66 (30*2,2) verkeersbewegingen per etmaal plaatsvinden en maximaal 90 (30*3,0) verkeersbewegingen per etmaal. De ontsluiting van de projectlocatie vindt plaats via Veldwijk,

waarbij in westelijke richting het Veluwemeer en de Steinhagenseweg zijn te bereiken en in oostelijke richting de Breeveld. Echter zijn er plannen om een Provinciale weg te realiseren in de nabije omgeving van het plangebied. Wellicht dat hier in de toekomst ook op te ontsluiten is vanaf het plangebied. De aspecten verkeer en parkeren vormen naar alle waarschijnlijkheid geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

1.10 Water

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het doorlopen van de watertoets verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is, om in overleg tussen de initiatiefnemer en de waterbeheerder aandacht te besteden aan de waterhuishoudkundige aspecten, zodat de waterhuishoudkundige doelstellingen worden gewaarborgd. De uitgangspunten voor het watersysteem dienen op een juiste wijze in het plan te worden verwerkt.

De projectlocatie is gelegen binnen het beheergebied van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. Ten behoeve van deze ontwikkeling dient de digitale watertoets doorlopen te worden, waarbij onderwerpen als waterkwaliteit, waterkwantiteit, beschermde gebieden en riolering behandeld worden. Daarnaast zijn de leggers voor oppervlaktewater, regionale waterkeringen en primaire waterkeringen van belang. Het plangebied bevindt zich in de nabije omgeving van primair en tertiair water en een beschermingszone.

De bestaande bebouwing zal gesloopt worden en plaats maken voor nieuwe natuur, aansluitend bij het bestaande landschap. De nieuwe bebouwing wordt zorgvuldig ingepast met aandacht voor klimaatadaptie en duurzaamheid. Het zuidelijk gedeelte van het plangebied zal als een plas dras zone ingericht worden. Hierdoor ontstaat een zachte gradiënt en grotere biodiversiteit, het is een voortzetting van de natuurwaarden rond de Breeveld en vormt een overgang naar het open landschap tussen Woerden en Harmelen.

1.11 (Vormvrije) m.E.R-beoordeling

De centrale doelstelling van het instrument milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. De basis van de milieueffectrapportage wordt gevormd door de EU-richtlijn m.e.r. Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. In het Besluit m.e.r. bestaat een belangrijk onderscheid tussen bijlage C en bijlage D. Voor activiteiten die voldoen aan de diverse criteria uit bijlage C geldt een m.e.r.-plicht. In bijlage D staan de activiteiten benoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt: er moet beoordeeld worden of sprake is van (mogelijke) belangrijke nadelige milieugevolgen. Als deze niet uitgesloten kunnen worden, geldt alsnog een m.e.r.-plicht. De ontwikkeling omvat de realisatie van 25 (+5) wooneenheden voor het Leger des Heils. Een dergelijke ontwikkeling kan worden getypeerd als stedelijk ontwikkelingsproject in de zin van het

Besluit m.e.r. Een stedelijk ontwikkelingsproject staat genoemd in bijlage D, onderdeel D11.2 en is m.e.r.-beoordelingsplichtig wanneer het betrekking heeft op minstens 2000 woningen. Onderhavige ontwikkeling valt daarmee ruim onder de drempelwaarden. Er geldt geen directe m.e.r.-beoordelingsplicht, een vormvrije m.e.r.-beoordeling is wel noodzakelijk. Indien hieruit blijkt dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten, geldt alsnog een m.e.r.-beoordelingsplicht.

1.12 Hoogspanningsleidingen

In de buurt van het plangebied, aan de zuidoostkant, loopt een 380 kV bovengrondse hoogspanningsleiding KrimpenDiemen. Ten behoeve van de aanleg en instandhouding van de genoemde hoogspanningslijn zijn rechten gevestigd op een strook grond met een breedte van 36 meter ter weerszijden van de hartlijn van genoemde hoogspanningslijn (totale breedte van 72 meter). Het plangebied ligt echter op een afstand van ruim 300 meter van de hartlijn en valt daarmee ver buiten de zakelijke strook van 36 meter.

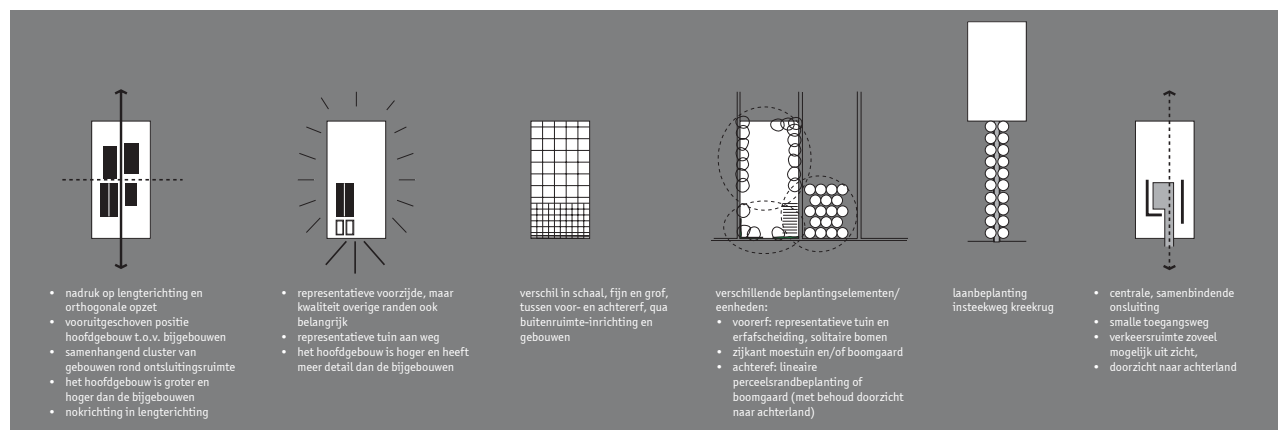
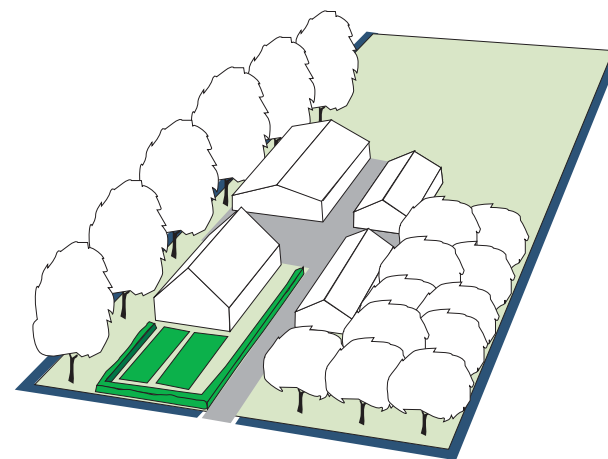
BIJALGE 2: EEN STREEKEIGEN ERF

Het document "Versterken Oeverwallen Oude Rijn in het Venster Bodegraven - Woerden" omschrijft karakteristieke erven aan de Oude Rijn. Het erf in dit plan ligt een stuk zuidelijker, maar aangezien de ontginningsbasis van de verkaveling ter plekke van deze kernrandzonevisie de Oude Rijn is dienen de erven in dit gebied te voldoen aan deze uitgangspunten:

Kenmerkend aan de erven in het landschap rond de Oude Rijn zijn de vooruit geschoven positie van het woonhuis aan de straat, met daar achter de stallen, schuren en overige bebouwing. De gebouwen staan los van elkaar en zijn gegroepeerd rond de oprijlaan, die een doorzicht geeft naar het achterliggende landschap. De korrelgrootte van de bebouwing is afwisselend, met als duidelijk hoofdgebouw het woonhuis/ de boerderij. Wat inrichting betreft is het voorerf, het gedeelte van het erf aan de straatzijde, formeler van karakter dan het achtererf. Het achtererf is omzoomd door streekeigen beplanting, wat zorgt voor de landschappelijke inpassing van het erf.

De hiernaast beschreven karakteristieke eigenschappen geven de meest klassieke en daarmee voorkomende erfinrichting, in de praktijk blijkt er meer variatie en dus speelruimte te zijn. Zo komt het voor dat de grens tussen voor- en achtererf én de centrale as in sommige gevallen kan verspringen.

Boerderijerven

bron: "Versterken Oeverwallen Oude Rijn in het Venster Bodegraven - Woerden"

Quicksan Wet natuurbescherming Veldwijk 8, Woerden

F. (Ferdy) Timmerman, S. (Susan) Zwerver

Quicksan Wet natuurbescherming Veldwijk 8, Woerden

In opdracht van: GroenWest

Inhoud

1	Inleiding	2			
1.1	Situatie	2	4.2.1	Rugstreeppad	13
1.2	Beschrijving van het plangebied	3	4.2.2	Algemene broedvogels	14
1.3	Probleemstelling	3	4.2.3	Algemene zorgverplichting	14
2	Onderzoeksmethode	6	4.3	Conclusie	14
2.1	Literatuuronderzoek	6	5	Bronnen	15
2.2	Veldonderzoek	6	5.1	Literatuur	15
2.3	Analyse	6	5.2	Websites	15
3	Resultaten en effectbeoordeling	7	Bijlage A.	Wettelijk kader	16
3.1	Vaatplanten	7		Wet natuurbescherming	16
3.2	Grondgebonden zoogdieren	7		Zorgplicht (art. 1.11)	16
3.3	Vleermuizen	7		Natura 2000-gebieden	16
3.4	Vogels	10		Soortbescherming	16
3.5	Vissen	10		Vogelrichtlijn (artikel 3.1)	16
3.6	Amfibieën	10		Habitatrichtlijn (artikel 3.5)	17
3.7	Reptielen	11		Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)	17
3.8	Ongewervelden	11		Beschermde houtopstanden	18
4	Conclusie en advies	13		Ontheffing, vergunning of vrijstelling	18
4.1	Beantwoording onderzoeksvragen	13		Natuurnetwerk Nederland (NNN)	19
4.2	Mitigerende maatregelen	13	Bijlage B.	Overzicht algemene vrijstellingen	20

1 Inleiding

1.1 Situatie

GroenWest is voornemens een terrein aan de Veldwijk 8 in Woerden te herontwikkelen. Op het terrein zijn nu oude stallen en tijdelijke units aanwezig. De oude stallen zijn deels in gebruik als dagbesteding en deels als tijdelijke units voor het Leger des Heils. De vergunning voor de tijdelijke units loopt eind 2020 af, waardoor de units vernieuwd moeten worden. Op de naastgelegen locatie, binnen het plangebied, heeft het Leger des Heils tijdelijk een kantoorfunctie ondergebracht, waarvan de huur is opgezegd door de eigenaar.

De bebouwing die aanwezig is binnen het plangebied zal deels verwijderd worden ten behoeve van de herontwikkeling. Een ander deel wordt alleen intern heringericht. Ook wordt een gedeelte van het grasland bouwrijp gemaakt. De huidige functie (o.a. kantoor Leger des Heils) zal na de herontwikkeling terugkeren op de locatie.

De ruimtelijke ontwikkeling kan negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden. Om dit te toetsen, heeft GroenWest aan Ecologisch Adviesbureau Viridis (hierna: Bureau Viridis) gevraagd een Quickscan Wet natuurbescherming uit te voeren in het kader van geplande werkzaamheden.

Soortbescherming

Vanuit de Wet natuurbescherming worden drie categorieën dier- en plantensoorten in meer of mindere mate beschermd:

- Vogelrichtlijnsoorten, hieronder vallen alle inheemse vogelsoorten (artikel 3.1);
- Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5);

- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10).

Per wetsartikel gelden specifieke verbodsbepalingen die mogelijk overtreden worden bij de geplande ingreep. Bij ruimtelijke ingrepen houdt dit hoofdzakelijk verband met de bescherming van nesten, bescherming van verblijfplaatsen en voortplantingsbiotoop en verbod op het doden of verwonden van beschermde soorten. Op deze verbodsbepalingen gelden enkele uitzonderingen. Zo is provinciaal een vrijstellingslijst vastgesteld met daarop een aantal soorten waarvoor deze verbodsbepalingen niet gelden. Ook kan er in specifieke gevallen gewerkt worden volgens een ministerieel goedgekeurde gedragscode waarin voorschriften opgenomen zijn om de effecten te beperken.

Om te bepalen of er beschermde soorten mogelijk effecten ondervinden van de ingreep en daarbij verbodsbepalingen worden overtreden, is een Quickscan Soortbescherming noodzakelijk. In onderhavig rapport worden de kaders, uitvoering, resultaten en effectbeoordeling van deze toetsing beschreven.

Gebiedsbescherming

Naast soorten worden ook Natura 2000-gebieden beschermd vanuit de Wet natuurbescherming. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden 'Nieuwkoopse Plassen & De Haack' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' liggen beide op een afstand van ruim tien kilometer. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen Natura 2000-gebieden liggen op voldoende ruime afstand dat geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. De enige factor die op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten in de provincie Utrecht.

reikwijdte van invloed kan zijn, betreft de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge van uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens werkzaamheden gebruikt worden.

Bureau Viridis adviseert om, zodra de plannen een concrete vorm hebben, een stikstofberekening uit te laten voeren om te bepalen of de uitstoot enige significante bijdrage levert aan de bestaande achtergronddepositie of tijdelijk leidt tot een overschrijding van grenswaarden voor de Natura 2000-gebieden.

Algemene zorgverplichting

Buiten de verbodsartikelen voor soorten en gebieden geldt er vanuit de Wet natuurbescherming ook een algemene zorgverplichting (artikel 1.11) voor alle inheemse dier- en plantensoorten, Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Ook niet-beschermd en vrijgestelde soorten en gebieden vallen onder deze verplichting. Deze verplichting beoogt het voorkomen of beperken van schade aan in het wild levende soorten en gebieden.

Beschermd houtopstanden

In de Wet natuurbescherming is in hoofdstuk 4 verder nog de bescherming van houtopstanden opgenomen. Voor bepaalde houtopstanden buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming geldt een meldings- en herplantingsplicht. Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waar de regels van de Wet natuurbescherming op van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vanuit de Wet natuurbescherming vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Indien het plangebied binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Woerden ligt geldt hier de APV. Er geldt mogelijk een kapverbod, waarvoor een vergunning aangevraagd dient te worden bij de gemeente. De opdrachtgever dient hier zelf zorg voor te dragen.

Natuurnetwerk Nederland

Tot slot is er, naast de Wet natuurbescherming, vanuit de Provinciale Structuurvisie een aantal gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) en daarmee beschermd. Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNN. Een toetsing in dit kader is daarom niet nodig.

In Bijlage A staat meer informatie over de Wet natuurbescherming en overige relevante wetgeving.

1.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een perceel met daarop diverse oude stallen die nu deels in gebruik zijn als dagbesteding en deels in gebruik zijn als tijdelijke units voor het Leger des Heils. Het overig deel van het plangebied bestaat uit grasland en diverse bosschages. Naast het plangebied zijn twee plassen gelegen: direct naast het plangebied aan de westzijde ligt de natuurplas Breeveld, en ten zuiden daarvan ligt recreatieplas Cattenbroek. Verder naar het westen ligt de bebouwde kom van Woerden. De noord-, oost- en westzijde van het plangebied bestaan uit agrarisch gebied. Figuur 1.1 en Afbeelding 1.1 t/m 1.6 geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

1.3 Probleemstelling

Binnen het plangebied zullen er gebouwen worden gesloopt, of de manier van gebruik en inrichting wordt sterk aangepast. Het huidige plan omhelst de sloop van de tijdelijke woonunits en de renovatie van de andere gebouwen, deze renovatie wordt voornamelijk van binnenuit uitgevoerd, de buitenzijde wordt niet aangetast (*pers. comm: GroenWest*). Het terrein zal op termijn plaatselijk bouwrijp worden gemaakt voor ontwikkeling van woningen. De werkzaamheden kunnen in strijd zijn met artikel 1.11, 3.1, 3.5, 3.10 van de Wet natuurbescherming. Eventuele overtredingen van artikelen binnen hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming (Natura 2000) vallen niet binnen de toetsing in voorliggende rapportage.

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Wet natuurbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke

ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuur- bescherming uit te voeren.

Figuur 1.1 | Ligging plangebied (rood omkaderd).

Afbeelding 1.1

Afbeelding 1.2

Afbeelding 1.3

Afbeelding 1.4

Afbeelding 1.5

Afbeelding 1.6

2 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

2.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

2.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 20 april 2020. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging,

terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of soortgericht onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

2.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

3 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

3.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Langs de randen van het plangebied staan knotwilgen en op het terrein zijn diverse bosschages aanwezig. Deze bosschages bestaan uit een mix van loofbomen, waaronder els, vogelkers, gewone es, meidoorn en vlier. De onderbegroeiing bestaat uit verruigde grond met vooral veel brandnetel en kleeftuif. Rondom het plangebied zijn hoofdzakelijk agrarische gronden aanwezig met een voedselrijk milieu. Ook is de omgeving van het plangebied goed ontwaterd en wordt er regelmatig gemaaid. Beschermde plantensoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde vaatplanten in het plangebied of binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde vaatplanten.

3.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Dergelijke soorten (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en haas (*Lepus europaeus*)) worden op basis van bekende

verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde grondgebonden zoogdieren (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als konijn en haas) in het plangebied of binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde grondgebonden zoogdieren. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

3.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Uit de NDFF blijkt het voorkomen van ruige dwergvleermuis (*Pipistellus nathusii*), gewone dwergvleermuis (*Pipistellus pipistellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foeragegebied.

Vaste verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn globaal te verdelen in gebouw bewoonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en laatvlieger en boombewoonende soorten zoals rosse vleermuis en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (in spouwmuur, achter

gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten zoals de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, hollen en achter lohangend schors). De water-vleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn er verschillende gebouwen aanwezig die zijn geïnspiceerd op het mogelijke voorkomen van vleermuizen en verblijfplaatsen. Hieronder wordt de potentie per gebouw beschreven. De locatie van de diverse gebouwen wordt weergegeven in Figuur 3.1.

Figuur 1.1 | Ligging plangebied (rood omkaderd).

Boerderij

De boerderij heeft geen open stootvoegen die toegang bieden tot de spouw, de aanwezige stootvoegen zijn afgesloten met een zogenaamd bijenbekje, die de toegang verhindert. Langs de ramen zijn louvre-luiken aanwezig die door hun tochtige karakter geen geschikte schuilplaats bieden voor vleermuizen. De afwerking langs de muren is strak en naadloos, en er zijn geen geschikte openingen onder de dakrand aangetroffen. Het dak van de boerderij kon niet volledig geïnspecteerd worden, mogelijk zijn hier openingen aanwezig die toegang bieden tot een ruimte onder de dakpannen. Dit betekent dat niet is uit te sluiten dat de boerderij geschikt is voor vleermuizen.

Schuur 1

De schuur die aan de boerderij grenst is opgetrokken uit baksteen met zijmuren bestaande uit houten panelen. De bakstenen muur heeft stootvoegen die toegang kunnen bieden tot een spouw en is daarom zeer geschikt voor vleermuizen. Verder heeft de schuur daklijsten die niet goed aansluiten op de gevels, ook dit biedt mogelijkheden voor vleermuizen. Daarnaast is een deel van de noordgevel open (spleet tussen planken waar de wand uit is opgebouwd). Dit deel van de wand lijkt van binnen open, vrij ruim en biedt daarom veel potentie voor vleermuizen.

Schuur 2

De schuur ten zuiden van schuur 1 bevat geen open stootvoegen, waardoor de muren ongeschikt zijn voor vleermuizen. Binnen is alles vrij naadloos dichtgemaakt en bestaan wanden uit gladde panelen. Op de begane grond zijn ruimtes ingericht als opslag. De ruimte op de eerste verdieping is niet toegankelijk voor (beschermde) fauna.

Schuur 3

De schuur ten zuiden van schuur 2 heeft een zeer open karakter en is op het eerste gezicht niet interessant voor vleermuizen. Echter, aangezien zomer- of paarverblijven zich al achter een balk kunnen bevinden, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet met zekerheid uitgesloten worden.

Oude varkensstal

De schuur in het oosten van het plangebied is een oude varkensstal. Deze is opgebouwd uit glad plaatmateriaal, enkelwandig en is langs de bovenkant van de wanden 'bekleed' met/opgebouwd uit doek, folie en geperforeerde plaat. Het dak bestaat uit grove golfplaat. Door het enkelwandige, tochtige karakter van de stal kan de potentie voor vleermuizen uitgesloten worden.

Woonunits

De tijdelijk woonunits zijn laag en zijn rondom zodanig afgesloten dat er geen ruimte is voor vleermuizen om deze als verblijfplaats te gebruiken. De aanwezigheid van vleermuizen in de woonunits kan uitgesloten worden.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. In het plangebied zijn verschillende bomen aanwezig. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen in het plangebied aangetroffen. Boombewonende vleermuizen zijn daarom in de plangebieden niet te verwachten.

Vliegroutes

Om zich van verblijfplaats naar foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld vaak bomenrijen om zich te oriënteren. Als een dergelijke route

verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een significant negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd.

In de plangebieden is geen sprake van doorlopende lijnvormige elementen die verdwijnen door de uitvoer van de werkzaamheden. Essentiële vliegroutes zijn niet in het plangebied te verwachten.

Foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

Het is niet te verwachten dat er essentieel foerageergebied aanwezig is in de plangebieden. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de groene omgeving rondom het plangebied.

Effectbeoordeling

In het plangebied zijn een aantal gebouwen aanwezig die mogelijkheden bieden voor vleermuizen, dit betreft de boerderij, schuur 1 en schuur 3. Deze gebouwen worden ofwel niet aangetast door de werkzaamheden, of worden alleen van binnenuit gerenoveerd. De overige gebouwen aan het plangebied, zoals de varkensschuur en de tijdelijke woonunits die wel gesloopt zullen worden bieden geen potentie voor vleermuizen.

3.4 Vogels

De gebouwen en de groene structuren zijn beoordeeld op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en de potentie voor algemene broedvogels. De knotwilgen langs randen van het plangebied kunnen goede uitkijkposten zijn voor uilen langs jachtgebied, maar vormen, vanwege het kleine formaat en het gebrek aan geschikte holtes geen potentie als verblijf- of nestplaats.

In schuur 1 (Zie afbeelding 3.1) is op de bovenverdieping aan beide uiteinden (noord en zuid) een grote kast voor kerkuilen bevestigd. De broedlocaties van de kerkuil (*Tyto alba*) zijn jaarrond beschermd. Deze kasten zijn voor de kerkuilen toegankelijk vanaf de buitenkant van het gebouw en worden volgens bewoners van het terrein door de vogelbescherming gecontroleerd en bijgehouden. Ten tijde van het veldbezoek is omwille van de rust niet in de kasten gekeken naar mogelijke broedparen, maar sporen (uitwerpselen en braakballen) op de bovenverdieping van de schuur wijzen op recentelijk gebruik. Nabij de zuidelijke ingang van de oude varkensstal lagen veel uitwerpselen en braakballen van de kerkuil. Vermoedelijk jagen zij in de varkensstal op de aanwezige muizen. Ook de weilanden rondom het plangebied vormen een deel van het jachtgebied van kerkuilen.

Op het terrein zijn zowel in het groen als in de bebouwing veel mogelijkheden aanwezig voor algemene broedvogels. In het bosje dat in het oosten van het plangebied grenst aan het weiland is een groot ekster-nest aangetroffen. Tussen twee van de schuren op het terrein liggen relatief grote takkenrillen. Deze kunnen geschikt zijn als broedplaats voor vogels als winterkoning. Tijdens het veldonderzoek zijn veel algemene broedvogels waargenomen die zeer waarschijnlijk ook een broedlocatie hebben in de aanwezige vegetatie.

Effectbeoordeling

Op het terrein zijn twee nestkasten van kerkuilen aanwezig die zeer waarschijnlijk in gebruik zijn als broedlocatie voor een koppel kerkuilen. De nestlocaties van kerkuilen zijn jaarrond beschermd en mogen dus niet zonder ontheffing verwijderd worden. Het is hierbij ook van belang dat de functionele leefomgeving van de kerkuil intact blijft, de kwaliteit hiervan mag door de werkzaamheden niet zodanig achteruitgaan dat de kerkuilen de broedlocatie verlaat. Ook dit wordt

gezien als vernietiging van het nest en is daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming. Andere jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.

Op het terrein zijn veel mogelijkheden aanwezig voor algemene broedvogels. De nesten van deze broedvogels zijn beschermd gedurende de periode dat ze in gebruik zijn en mogen niet verstoord of vernietigd worden. Bij uitvoer van de werkzaamheden dient hier rekening mee te worden gehouden, mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk. De mitigerende maatregelen worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.5 Vissen

In het noordelijk deel van het plangebied is een vijver aanwezig met daarin Koi karpers (*Cyprinus rubrofuscus*), er zijn verder binnen het plangebied geen waterpartijen of watergangen aanwezig die aangetast worden door uitvoer van de werkzaamheden.

Effectbeoordeling

Vanwege het ontbreken van geschikt water voor beschermde vissensoorten kunnen negatieve effecten op deze soortgroep uitgesloten worden.

3.6 Amfibieën

Vanuit de literatuur is het voorkomen van de beschermde heikikker en rugstreeppad in de omgeving van het plangebied bekend (NDFF, 2020). Zo kunnen in de sloten tussen de weilanden rondom het plangebied amfibieën voorkomen, waaronder rugstreeppad. Binnen het plangebied is vooral de oostelijke oever van de vijver bij de boerderij vanwege de flauwe afloop in het water een aantrekkelijke voortplantingsplek voor de rugstreeppad. Het bosje in het oosten van het plangebied heeft een behoorlijk natte bodem, wat een zeer aantrekkelijk habitat biedt voor diverse amfibieën.

De rugstreeppad is een pionierssoort die zich voortplant in onbeschaduwde, ondiepe water (5 -30 cm) die snel opwarmen, zoals tijdelijke poeltjes en plassen die eenvoudig ontstaan op een bouwterrein. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes kunnen geschikt zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen tijdelijke poeltjes of plassen aangetroffen, maar het braakliggend terrein na het bouwen zou na langdurige regen wel geschikt

kunnen worden voor rugstreeppad als er greppels of andere dieptes on afgewaterd blijven.

Verder is het zeer waarschijnlijk dat in de omgeving van het plangebied bruine kikker en gewone pad voorkomt. Hoewel voor deze soort een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling, is het in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het verwonden of doden van individuen te voorkomen. Padden en kikkers kunnen verscholen zitten onder objecten als stenen of stukken hout. Bij het verwijderen hiervan dient men dus voorzichtig te werk te gaan. Indien noodzakelijk dienen aanwezige soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het werkgebied.

Effectbeoordeling

Binnen de begrenzing van het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten amfibieën voorkomen, waaronder de beschermde heikikker en rugstreeppad. De heikikker wordt niet binnen de begrenzing van het plangebied verwacht. Binnen de begrenzing van het plangebied is vooral de aanwezigheid van rugstreeppad en diverse algemeen voorkomende (en vrijgestelde) amfibieën van belang. Voorafgaand het verwijderen van groene structuren, sloop van gebouwen en het bouwrijp maken van het terrein, is het noodzakelijk om na te gaan of er rugstreeppad voorkomt. Om negatieve effecten op (algemene) amfibieën te voorkomen dienen er tevens mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden, deze worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.7 Reptielen

Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de ringslang (*Natrix helvetica*). De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats, vaak op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. De ringslang kan in een veelheid van biotopen voorkomen zoals bosranden, struwelen, hakhout maar ook wegbermen, spoordijken, heidegebieden. Voorwaarde is de aanwezigheid van open plekken en ruigte die zowel zongelegenheden als schuilplaatsen bieden en vaak rijk begroeide wateren met veel amfibieën. (De Jong, 2000; Heijkers *et al.*, 2004; Creemers & van Delft, 2009). In het plangebied komt geen geschikt biotoop

of onvoldoende lengte geschikt biotoop voor. Om deze reden kan de aanwezigheid van de ringslang uitgesloten worden. Naast het plangebied zijn twee plas- sen gelegen: de natuurplas Breeveld, en ten zuiden daarvan de recreatieplas Cattenbroek, deze locaties bieden wel een geschikt biotoop voor de ringslang. Het is daardoor ook mogelijk dat zwervende dieren, vooral in het voorjaar, binnen de begrenzing van het plangebied terecht kunnen komen.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde reptielen in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde reptielen. Omdat het wel mogelijk is dat een ringslang incidenteel het plangebied passeert dienen er algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden. Deze maatregelen worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.8 Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Dergelijke soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden (NDFF, 2020). Beschermde ongewervelden als dagvlinders en libellen stellen specifieke eisen aan hun biotoop. In het plangebied zijn in het geheel geen geschikte biotopen voor deze soorten aanwezig. Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, in de noord-zuid georiënteerde watergang ten westen van het plangebied is het voorkomen van de groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) bekend.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde ongewervelden in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde ongewervelden. Het voorkomen van de groene glazenmaker is bekend ten westen van het plangebied, echter omdat geschikt voortplantingsgebied binnen de begrenzing van het plangebied uitgesloten is, namelijk het voorkomen

van watergangen met krabbenscheer (*Stratiotes al-*
oides), zijn effecten op deze soort uitgesloten.

4 Conclusie en advies

4.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- *Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?*

Ja, in een aantal gebouwen (boerderij, schuur 1 en schuur 3) kunnen mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Tevens zijn in schuur 1, twee kerkuilkasten aanwezig die zeer waarschijnlijk in gebruik zijn door één koppel kerkuilen. Tevens zijn er op het terrein veel mogelijkheden aanwezig voor algemene broedvogels. De beschermde rugstreeppad komt voor in de directe omgeving van het plangebied en kan zich daarom zeer eenvoudig vestigen wanneer het terrein bouwrijp wordt gemaakt.

- *Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?*

De huidige plannen veroorzaken vooralsnog geen negatieve effecten op beschermde soorten. De gebouwen met potentie voor vleermuizen en de schuur met de kerkuilkasten blijven behouden. Indien groenstroken verwijderd worden kunnen er negatieve effecten op algemene broedvogels optreden en kunnen er negatieve effecten op algemene (vrijgestelde) soorten. Bij het bouwrijp maken van het terrein dient men rekening te houden met kolonisatie van de rugstreeppad die in de omgeving van het plangebied voorkomt.

- *Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?*

Ja, er kunnen mitigerende maatregelen uitgevoerd worden om negatieve effecten op de rugstreeppad, algemene broedvogels en algemene (vrijgestelde)

soorten te voorkomen. Deze worden beschreven in paragraaf 4.2.

- *Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?*

Nee, indien de werkzaamheden niet aangepast worden dan is een aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

4.2 Mitigerende maatregelen

Indien de beschreven mitigerende maatregelen in acht worden genomen, is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het betreft de volgende mitigerende maatregelen:

4.2.1 Rugstreeppad

- Om te voorkomen dat rugstreeppadden zich vestigen in het plangebied dient een amfibieënscherm geplaatst te worden.
- Het scherm dient voorafgaand aan de voortplantingsperiode van de rugstreeppad geplaatst te worden. Dit betekent dat het scherm vóór 1 mei geplaatst moet zijn.
- Het amfibiescherm moet zodanig geplaatst worden, dat alle werkzaamheden er binnen kunnen plaatsvinden, zonder het amfibiescherm te beschadigen.
- Het te plaatsen amfibieënscherm bestaat uit rechtopstaand glad en hard plastic (HDPE scherm, minimaal 1.5 mm dik).
- Het scherm dient ten minste 60 cm hoog te zijn, zodat circa 10 cm kan worden ingegraven en 50 centimeter rechtop (verticaal) kan staan.
- Verder wordt aanbevolen om oneffenheden in het terrein (grondwalle, diepe bandensporen) zo goed mogelijk glad te trekken voordat er een langere periode niet gewerkt wordt op het terrein. Er dient voorkomen worden dat er tijdelijke ondiepe (5-30 cm diep) poeltjes ontstaan. In deze poeltjes kunnen zich zeer snel

rugstreeppadden uit de omgeving vestigen en voortplanten.

- De opslag van houtstapels, takkenhopen, plastic afdekzeilen waaronder een vochtige broeierige omgeving kan ontstaan dient te worden vermeden om de vestiging van rugstreeppadden te voorkomen.

4.2.2 Algemene broedvogels

- Werken buiten het algemene broedseizoen van vogels. De algemene broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Ook broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd volgens de Wet natuurbescherming;
- Indien de werkzaamheden plaatsvinden in de algemene broedperiode, dient voorafgaand aan het broedseizoen al het groen verwijderd te zijn om vestiging van broedende vogels te voorkomen.
- Indien voor 15 maart het groen niet is verwijderd moet door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden of er vogels tot broeden komen in het plangebied. Bij afwezigheid van broedende vogels, kunnen de voorgenomen werkzaamheden direct aangevangen worden.

4.2.3 Algemene zorgverplichting

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

4.3 Conclusie

Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten uitgesloten. Er is geen aanleiding tot het uitvoeren van nader onderzoek.

5 Bronnen

5.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemsse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De

sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

5.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van de lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk. Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden als afzonderlijke hoofdstukken opgenomen, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen.

Zorgplicht (art. 1.11)

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (artikel 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten of activiteiten in en/of in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden.

Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor een ontheffingsaanvraag.

Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen van vogels;
2. opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
3. eieren rapen en onder zich hebben;
4. opzettelijk verstoren van vogels;
5. het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1). De nesten van vogels zijn beschermd als ze door de vogels in gebruik zijn, zowel in als buiten de gangbare broedperiode (15 maart tot 15 juli). De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De nesten van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie Kader A.1). De wetgever verstaat onder verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, gelden de volgende verbodsbepalingen:

1. opzettelijk doden en vangen;
2. opzettelijk verstoren;
3. opzettelijk vernielen of rapen eieren;
4. opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings- of rustplaatsen;
5. opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de

ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding van natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (artikel 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- a. opzettelijk doden of vangen;
- b. opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B geldt dat in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen verboden is.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 2.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers,

- vliegvelen, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- h. in het algemeen belang, of;
- i. bestendig gebruik.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (artikel 1.7) en de actieve soortbescherming (artikel 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of te herstellen.

Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming (voorheen Boswet). Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Alle provincies hebben verordeningen vastgesteld waarin is geregeld hoe een kapmelding moet worden ingediend, waaraan herbeplanting moet voldoen en wanneer ontheffing van de herbeplantingsplicht kan worden verleend. Sommige provincies hebben ook

beleidsregels vastgesteld waarin bijvoorbeeld is aangegeven wanneer een kapverbod wordt opgelegd.

De Wet natuurbescherming beschermt geen houtopstanden binnen de bebouwde kom. Waar de grens van de “bebouwde kom Wet natuurbescherming” ligt, wordt bepaald door de gemeenteraad. Dit valt vaak min of meer gelijk met de ‘bebouwde kom Verkeerswet’, maar kan afwijken. Binnen de bebouwde kom geldt meestal een kapverbod op grond van de algemene plaatselijke verordening (APV) of een gemeentelijke bomenverordening. Daarnaast kunnen gemeenten ook regels stellen voor bomen buiten de bebouwde kom, bijvoorbeeld in een bestemmingsplan.

Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- a. er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- b. er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- c. er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. De zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (artikel 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage B voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten. In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken (NNN). Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen deze gebieden.

Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer ruimtelijke ontwikkelingen geheel of gedeeltelijk binnen de begrenzing van het NNN plaatsvinden en negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden en/of een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

Kader | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage B. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Utrecht

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton (Triturus) vulgaris</i>
Amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

